

Dnr: 140 /2012

50 §. HALLINTO Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö, kuntarakennelakiluonnos

Kh 18.2.2013 § 84:

Kunnanjohtaja:

Valtiovarainministeriö on 22.11.2012 päivätyssä kirjelmässä pyytänyt lausuntoa voimassa olevan kuntajakolain tarkistuksesta.

Lausunnot toimitetaan viimeistään 7.3.2013 valtiovarainministeriöön ja on käsiteltävä valtuustossa asian tärkeän luonteen vuoksi.

Kruunupyyn kunta on lausunnossa tarkastanut tärkeimmät muutosehdotukset kunnan näkökulmasta katsottuna, joita esitetään liitteessä, Liite 1/ 50 § / 28.2.2013. Liitteessä 2/50 § / 28.2.2013 on professori Tuorin lausunto.

Yleisesti täytyy todeta, että on perin onnetonta, että siihen aikaan kun on annettava lausunto kuntarakennelaista, ei ole saatavilla tietoa siitä, miten sosiaali- ja terveydenhuoltokysymystä tulee järjestää. Hoitoalan uudistus ja hoitohierarkioiden vertikaalinen integraatio sisältyvät kantavina ajatuksina hallitusohjelmaan ja ovat täysin ratkaisevassa merkityksessä siitä, miten suuri osa kunnallisesta palvelutuotannosta (n. 60 %) tulee toimimaan. Tämän kysymyksen ollessa vielä auki on lähes mahdotonta ottaa kantaa siihen, miten sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen turvaaminen on tapahduttava kuntarakennelain ehdotuksen pohjalta.

Sosiaali- ja terveysministeriön palvelurakennetyöryhmän loppuraportti 11.1.2013 ei myöskään tarjoa ratkaisuja näihin kysymyksiin.

KJ:N EHDOTUS:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle,

että Kruunupyyn kunta antaa liitteiden 1 ja 2 mukaisen lausunnon kommenttina tärkeimpiin muutosehdotuksiin, samalla valtuusto toteaa

että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja hoitoalan vertikaalinen integraatio ovat kiireysjärjestyksessä ensimmäisinä ja että ehdotetut muutokset kuntarakennelakiin eivät tarjoa realistisia ratkaisuja tähän kysymykseen, koska sellaisia kuntia ei tulla muodostamaan, jotka pystyisivät yksin kantamaan vastuuta tästä kysymyksestä.

Asian käsittelyn yhteydessä hallituksessa Mikaela Dahlbacka ehdottaa asian lähettämistä valmisteltavaksi, jotta lausunto voidaan selventää vastatakseen kysyttyä. Tapani Myllymäen kannattaessa palautusehdotusta puheenjohtaja toteaa, että käsittely on keskeytettävä. Hän ehdottaa, että suoritetaan äänestys siten, että jatkokäsittelyä kannattava äänestää "ja", ja palautusta kannattava äänestää "nej", mikä hyväksyttiin. Äänestyksessä annettiin 5 ja-ääntä (Byggmästar, Forsander, Hongell, Skullbacka, Storbacka) ja 4 nej-ääntä (Dahlbacka, Filppula, Myllymäki, Riippa). Käsittely jatkui.

Lausuntoluonnoksen läpikäynnin yhteydessä Tapani Myllymäki esittää, että ensimmäisen sivun viimeinen kappale joka käsittelee vaikutuksia Porvoon hiippakuntaan, jäisi pois. Esitys ei saanut kannatusta ja raukesi. Päätettiin yksimielisesti, että poistetaan viimeinen kursivilause pykälässä 4 b Selvitysvelvollisuus. Yhdistymisavustuksia käsittelevä ajankohta §:ssä 41 korjataan 1.4.2014. Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen viimeinen kappale merkitään mustalla. Lausuntoa ei anneta pykälästä 33 Kilvet ja paikannimet sekä julkinen liikenne.

Lausunto korjataan tämän mukaiseksi ja esitetään valtuuston käsiteltäväksi.

Pöytäkirjan tarkastajien allekirjoitukset			Pöytäkirja asetettu nähtäväksi 4.3.2013	Otteen oikeaksi todistaa Kruunupyssä, 5.3.2013 Kerstin Myrskog Kunnansihteeri
Lautakunta	Kunnan- hallitus	Kunnan- valtuusto IB LB		

KJ:N EHDOTUS:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle,

- että Kruunupyyn kunta antaa liitteiden 1 ja 2 mukaisen lausunnon kommenttina tärkeimpiin muutosehdotuksiin samalla kun valtuusto toteaa,
- että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja hoitoalan vertikaalinen integraatio ovat kiireysjärjestyksessä ensimmäisinä ja että ehdotetut muutokset kuntarakennelakiin eivät tarjoa realistisia ratkaisuja tähän kysymykseen, koska sellaisia kuntia ei tulla muodostamaan, jotka pystyisivät yksin kantamaan vastuuta tästä kysymyksestä.

Yleisen keskustelun jälkeen lausuntoluonnos käytiin läpi sivu sivulta. Ensimmäisen sivun käsittelyssä Elisabeth Hagström ehdottaa Tapani Myllymäen kannattamana, että viimeinen kappale koskien vaikutuksia kirkkoon poistetaan. Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja toteaa, että on kaksi ehdotusta ja että äänestys on toimitettava. Hän ehdottaa nimenhuutoäänestystä siten, että hallituksen ehdotusta kannattava äänestää "ja" ja Hagströmin ehdotusta kannattava äänestää "nej". Äänestysjärjestys hyväksyttiin ja liitetään pöytäkirjaan, Liite 3/50 § / 28.2.2013. Siitä käy ilmi, että annettiin 17 ja-ääntä, 8 nej-ääntä ja 2 ääntä jäi pöydälle. Lausunto muutetaan tältä osin.

Kolmannen sivun läpikäynnissä, § 4a Kuntarakennemuutoksen tavoite, Elisabeth Hagström ehdottaa että kursivilauseessa "Kuntamuutoksen tarkoituksena on vahvistaa asukkaiden perusoikeuksia, kunnallista itsehallintoa ja lähidemokratiaa, kuntien taloutta ja Suomen kahta kansalliskieltä." poistetaan neljä viimeistä sanaa koskien kieltä. Peter Albäck kannattaa Hagströmin ehdotusta, joten puheenjohtaja toteaa, kun keskustelu oli päättynyt tältä osin, että on kaksi ehdotusta ja että äänestys on toimitettava. Äänestysjärjestykseksi hän esitti nimenhuutoäänestystä siten, että hallituksen ehdotusta kannattava äänestää "ja" ja Hagströmin ehdotusta kannattava äänestää "nej", mikä hyväksyttiin. Äänestysjärjestyksestä, Liite 4/50 § / 28.3.2013 käy ilmi, että annettiin 18 ja-ääntä ja 9 nej-ääntä ja että hallituksen ehdotus säilyi muuttumattomana.

Peter Albäck katsoi, että professori Tuorin lausunto ei pidä olla kunnan lausunnon liitteenä ja ehdotti sen poistamista. Tapani Myllymäki kannatti tätä. Tämän keskustelun päätyttyä puheenjohtaja toteaa, että on kaksi ehdotusta ja että äänestys on toimitettava. Hän ehdotti nimenhuutoäänestystä siten, että hallituksen ehdotusta kannattava äänestää "ja" ja Albäckin ehdotusta kannattava äänestää "nej". Tämä hyväksyttiin. Äänestysliitteestä, Liite 5/50 § / 28.2.2013 käy ilmi, että annettiin 22 ja-ääntä, 4 nej-ääntä ja 1 ääni jäi pöydälle ja että hallituksen ehdotus voitti.

PÄÄTÖS:

Kunnanvaltuusto päätti keskustelun jälkeen, että Kruunupyyn kunta antaa lausunnon kuntarakennelakiluonnoksesta liitteiden 1 ja 2 mukaisesti kommenttina tärkeimpiin muutosehdotuksiin.

Kunnanvaltuusto toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja hoitoalan vertikaalinen integraatio ovat kiireysjärjestyksessä ensimmäisinä ja että ehdotetut muutokset kuntarakennelakiin eivät tarjoa realistisia ratkaisuja tähän kysymykseen, koska sellaisia kuntia ei tulla muodostamaan, jotka pystyisivät yksin kantamaan vastuuta tästä kysymyksestä.

Pöytäkirjan tarkastajien allekirjoitukset			Pöytäkirja asetettu nähtäväksi	Otteen oikeaksi todistaa
Lautakunta	Kunnan- hallitus	Kunnan- valtuusto	4.3.2013	Kruunupyysä, 5.3.2013
		IB LB		<i>Kerstin Myrskog</i> Kunnansihteeri

Yleistä lakiluonnoksesta

Kruunupyyn kunta katsoo, että lainsäädännön ensisijaisena tehtävänä tulisi olla perustuslain mukaisten vapautta ja oikeutta koskevien kriteerien täyttäminen. Kunnilla ja heidän toiminnalla on niiden toteuttamisessa huomattava osa, pitämällä yllä toimivaa lähidemokratiaa. Tältä osin Kruunupyyn kunta katsoo, että lakiluonnos rakentuu epäselvään normihierarkiaan. Kuntarakennelain luonnos lähtee aivan liian suuressa määrin liikkeelle uusista käsitteistä, kuten kaupunkialueista, työssäkäyntisuhteista ja muista matemaattisista kriteereistä, jotka ovat peräisin hallitusohjelmasta.

Tämän perusolettamuksen myötä lainsäätäjät valitsee, ettei muita toiminnallisia kokonaisuuksia valaista kokonaan. Kuntarakennelain 2 § mahdollistaa nykyisen lainsäädännön tavoin sen, että luodaan luonteeltaan toisenlaisia kuntia, joilla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata tuotannon järjestämisestä ja rahoituksesta. Muun muassa kielelliset oikeudet ovat oikeuskanslerin kannanoton mukaan erityisasemassa niiden tekijöiden joukossa, jotka vaikuttavat aluejakopäätöksiin. Kruunupyyn kunta esittää, usean oikeustieteen asiantuntijan mm. oikeustieteen professori Kaarlo Tuorin tapaan, että kriteerinä perusoikeudet on oltava etusijalla kunnallisen palvelurakenteen järjestämisessä kvantitatiivisten kriteereiden sijasta, joita sovelletaan nyt kuntarakennelain luonnoksessa.

Kuntauudistuksen lähtökohtana ovat suuressa määrin ikääntyneen väestön tarpeet. Valtiovarainministeriön laatiman tilastollisen aineiston mukaan (Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne - Kunnallishallinnon rakennetyöryhmän selvitys) Pohjanmaan kunnat sijoittuvat hyvin muihin alueisiin verrattuna, mm. maahanmuuton ja korkean syntyvyyden ansiosta. Tilasto heijastaa sen, että haasteet ovat erilaisia eri osissa maata. Muuttunut kuntarakenne ei paranna demografista epätasapainoa. Kruunupyyn kunta katsoo, että valtionosuusjärjestelmän tulisi jatkossakin rakentua solidaarisuusperiaatteeseen, joka tasoittaa erilaiset kustannuspaineet eri kunnissa, joiden aiheuttajana ovat erilaiset demografiset rakenteet.

Kruunupyyn kunnan mielestä on ongelmallista, että Paras-lainsäädännön tuloksena muodostetut yhteistoiminta-alueet eivät ole lakiluonnoksen selkeä lähtökohta. Jatkuvuuden ja selkeyden vuoksi Kruunupyyn kunta katsoo, että muodostettujen yhteistyöalueiden täytyy saada oikeutettu asemansa jatkotyössä. Paras-uudistuksen myötä muodostetut yhteistyöalueet on säilytettävä, jotta ne voi toimia hoitoalan jatkotyön perustana.

Kuntarakenneuudistus saa kauaskantoisia vaikutuksia evankelis-luterilaiseen kirkkoon ja seurakuntien kielelliseen kuuluvuuteen, mikä loppukädessä haastaa Porvoon hiippakunnan olemassaoloa. Tämä seuraus ei ole valaistu ollenkaan uudistuksessa ja tulisi sisältyä jatkotyöhön niin, että Porvoon hiippakunta voi jatkaa toimintansa kuten ennen.

Lausunto kuntarakennelain luonnoksesta ja kielilain muutoksista

Kruunupyyn kunta on tutustunut kuntarakennelain luonnoksen sisältöön ja muihin lakiin ja ehdotuksiin, jotka lasketaan kuuluvaksi kuntauudistukseen ja esittää seuraavaa:

- I) Sosiaali- ja terveydenhuolto vastaa n. 60 % kunnan menoista. Kruunupyyn kunta katsoo, että epäselvyys siitä, miten ja kenen toimesta sosiaali-, terveys- ja erikoissairaanhoitotehtäviä hoidetaan jatkossa vaikeuttaa kannanoton tekemistä kuntarakennelakiluonnoksesta. Tästä syystä ja alla mainituista syistä Kruunupyyn kunta esittää, että hallitus lykkää koko lainsäädäntökokonaisuuden aikataulun.
- II) Vahvistunut kunnallinen yhteistyö on rinnastettava yhdistymisiin lainsäädännön tavoitteeksi. Siten otetaan parhaiten huomioon alueelliset eroavuudet ja vahvistuneen lähidemokratian edellytykset sekä kestävä kehitys kuntakentällä kokonaan.
- III) Kuntarakennelakiluonnos ei sisällä analyysiä uudistuksen seurauksista kuntakentän talouteen, demokratiaan eikä myöskään kielivaikutusarviointia.
- IV) Ehdotetuissa §:ssä 2 ja 4 on useita yksityiskohtaisia tavoitteenasetteluja lainsäädännölle, jotka osittain käsittelevät kysymyksiä, joilla on kvantitatiivinen luonne. Kruunupyyn kunta katsoo, että kuntalainsäädännön tapainen peruslainsäädäntö, jonka vaikutukset ovat perusteellisia ja pitkälle tähtääviä, tulisi rakentua yleisiin pitkälle tähtääviin tavoitteisiin, jotka rakentuvat perustuslain velvoitteisiin; vahvistaa väestön perusoikeuksia, kunnallista itsehallintoa, kuntien taloutta ja Suomen kahta kansalliskieltä.

Kruunupyyn kunta palaa lähinnä kysymyksiin I) II) ja IV) yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Yksityiskohtaiset perustelut**2 § Kuntajaon kehittämisen tavoitteet**

Kuntarakennelakiluonnos esittää lisäystä "... ja riittävästä omasta palvelutuotannosta". Kruunupyyn kunnan mielestä lisäys ei seuraa Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan (66/1991)henkeä, jonka Suomi on ratifioinut. Artikla 10 kohta 1 antaa paikallisille viranomaisille oikeuden lain asettamissa rajoissa muodostaa yhteenliittymiä muiden paikallisviranomaisten kanssa yhteisiä etuja koskevien asioiden hoitamiseksi. Lisäksi lisäys ei vastaa nykykäytäntöä, koska kunnat hoitavat useita tehtäviä yhteistyön kautta, joka ulottuu laajalti yli niitä työssäkäyntialueita, joita hallitusohjelmassa ilmoitetaan selvitysten maantieteellisiksi perustoiksi.

Yhteistyömahdollisuus antaa kunnille myös keinot uusia palvelurakenteitaan joustavammin ja kokeilla innovatiivisia ratkaisuja. Siksi ei ole tarkoituksenmukaista rajata kuntien mahdollisuuksia harjoittaa yhteistyötä maantieteellisesti tai sisällöllisesti ottamalla lakiin kirjoituksen "omasta palvelutuotannosta".

4 § Kuntajaon muuttamisen edellytykset

Kuntarakennelakiluonnos esittää lisäystä "...ja tuottamisesta". Lisäyksen perustelu on sama kuin §:ssä 2 ja motiivina on, että valintamahdollisuuksia ei pidä rajata vaan pikemmin lisätä.

4 a § Kuntarakenneuudistuksen tavoite

Vaikka ehdotettua pykälää esitetään määräaikaiseksi (2013–2016) Kruunupyyn kunta katsoo, että uudistuksen tavoitteenasettelut tulisivat, uudistuksen pitkäaikaisvaikutusten takia, olla ajallisesti rajoittamattomia ja rakentua perustuslain velvoitteisiin. Kruunupyyn kunta ehdottaa, että mom. 2-4 korvataan sanamuodolla:

Kuntauudistuksen tarkoituksena on vahvistaa asukkaiden perusoikeuksia, kunnallista itsehallintoa ja lähidemokratiaa, kuntien taloutta ja Suomen kahta kansalliskieltä.

Jos 4a§:n 4 mom. jää, Kruunupyyn kunta huomauttaa, että momentti ehdotetussa muodossaan on vaillinaisen määritelmä, koska lain mukaan on mahdollista muodostaa eriluonteisia kuntia, joilla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata tuotannon järjestämisestä ja rahoituksesta. Tämä on välttämätöntä myös PeVL 21/2009 viitaten, joka velvoittaa valtiota valitsemaan aina aluejako, joka parhaiten toteuttaa kielelliset perusoikeudet, jos vaihtoehtoisia aluejakoja on olemassa.

4 a § 4 tulee joko poistaa tai täydentää.

4 b § Selvitysvelvollisuus

Kruunupyyn kunta pitää perusteltuna, että laki tarkentaa yhteisen selvityksen sisällön, niin kuin lakiluonnoksessa on tehty. Kruunupyyn kunta huomauttaa kuitenkin, että kuntien on voitava valita selvittääkö myös muuta kuin mitä lakiluonnoksessa määrätään. Kruunupyyn kunta viittaa etenkin Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan (66/1991) artiklaan 10 kohta 1 ja esittää, että laki mahdollistaisi myös selvityksen kuntien välisten yhteistyön lisäämisestä.

Kruunupyyn kunta esittää, että sanat "yhdistymisselvitys" ja "selvitys lisääntyneestä yhteistyöstä" käytetään rinnakkain ja tasavertaisesti lakitekstissä, mm. 4 a §:n kaikissa momenteissa.

Lakiluonnos sanelee, että kunnat laativat suunnitelmat hallinnon ja palvelujen järjestämiseksi, arvioivat kielellisten oikeuksien toteutumista ja vaikutukset lähidemokratiaan uudessa kunnassa. Kruunupyyn kunta huomauttaa, että yhdistymissopimus on voimassa vain kolme vuotta. Kun väestön perusoikeuksia koskevista vaikutuksista on kyse, on kolmen vuoden perspektiivi liian lyhyt, lain on oltava pysyväluonteinen.

Kruunupyyn kunta ehdottaa, että kunnat laativat vaikutusarviointeja hallinnon, palvelun, kielellisten oikeuksien ja lähidemokratian osalta vähintään 20 vuoden aikavälillä.

4 c § Palveluiden edellyttämä väestöpohja ja 4 d § Työpaikkaomavaraisuus, työssäkäynti ja yhdyskuntarakenne

Arttu-hankkeen loppuraportin mukaan (joulukuu 2012) optimaalista kuntakokoa ei ole. Tutkimuksen mukaan erikokoiset kunnat ovat hyviä eri asioissa. Viitaten tähän monivuotiseen tutkimushankkeeseen, joka toteutettiin yhdessä valtion viranomaisten, tutkimuslaitosten ja kuntien kanssa, ei ole tosiasiaan perustuvia perusteita ehdotetuille, hyvin yksinkertaistetuille matemaattisille kriteereille. Sen sijaan on johdonmukaista nostaa esille ainakin n. 20 000 asukkaan väestöpohja, joka on sama väestöpohja kuin Paras-lainsäädännössä.

Kruunupyyn kunta esittää viittaamalla perusteluihin §:ssä 4 a, että lakiluonnoksen normihierarkia on epäselvä. Oikeuskansleri on määrännyt, että kielellisillä oikeuksilla on erityisasema niiden tekijöiden joukossa, jotka vaikuttavat aluejakopäätöksiin. Tämä ei käy ilmi lakiluonnoksesta. Kruunupyyn kunta esittää, että perusoikeuksista vaaliminen tulee kriteerinä sijoittaa kunnan palvelurakenteen järjestämisessä sellaisten tekijöiden edellä kuin esim. työssäkäynti, yhteiskuntarakenne, väestöpohja tai subjektiivinen arvio alueen kokonaisedusta. Useat oikeustieteen asiantuntijat, mm. professori Kaarlo Tuori (Kuntarakennekirja s. 116) ovat myös huomauttaneet, että kielelliset oikeudet on sitova perusoikeus, toisin kuin kvantitatiiviset kriteerit, joita sovelletaan kuntarakennelain luonnoksessa. Kruunupyyn kunta esittää, että kyseinen hierarkia on tultava selkeästi esille lakitekstistä eikä pelkästään viittauksena poikkeusjärjestelyistä tietyissä erityisolouissa. (ks. perustelut kohdissa 4a § ja 4f §).

Perustuslakivaliokunta on vahvistanut (PeVL 21/2009), että on valittava hallinnollinen aluejako, joka parhaiten toteuttaa kielelliset perusoikeudet, jos on vaihtoehtoisia aluejaotuksia. Kruunupyyn kunta korostaa, että palvelurakenteisiin liittyvät yhteistyömallit on otettava huomioon vaihtoehtoina mahdollisiin aluejakoihin ja ehdottaa, että tämä kirjoitetaan lakiin (ks. ehdotettu muotoilu 4 b §). Kruunupyyn kunta esittää myös, että selvitysalueen valinnassa tulee noudattaa perustuslakivaliokunnan vahvistamaa periaatetta PeVL 21/2009.

Kruunupyyn kunta esittää uutta momenttia 4 b § 4 mom:

"Selvitysalue, joka parhaiten turvaa perusoikeuksia on valittava, jos vaihtoehtoisia selvitysalueita on olemassa."

Tällä menettelyllä valtioneuvos pystyy parhaiten noudattamaan perustuslakivaliokunnan kannanottoa PeVL 10/1998, jonka mukaan muutokset kuntajaotuksiin ei saa vaikuttaa kunnan kielelliseen asemaan tai huonontaa kieliryhmien mahdollisuudet pärjätä omalla kielellään. Kielilain 35 § 3. momentin mukaan viranomaisten velvollisuutena on edistää molempien kansalliskielten käyttämistä.

4 f § Selvitysalueesta poikkeaminen

Perustelutekstissä sanotaan mm. että " poikkeaminen on tarpeen suomen- tai ruotsinkielisten asukkaiden kielellisten oikeuksien turvaamiseksi; tai poikkeaminen on tarpeen saamelaisten kieltä ja kulttuuria koskevien oikeuksien turvaamiseksi. Poikkeaminen ei tule kysymykseen, jos se estää toiminnallisten kokonaisuuksien muodostumista alueella ".

Sanamuotoilut ovat epäjohdonmukaisia ja niitä tulee muotoilla selkeästi niin, että perusoikeuksilla on aina etusija muihin kriteereihin nähden.

4 g § Selvitysten määräaika ja seuranta

Määräajat eivät ole riittävän pitkiä tarjotakseen edellytyksiä laadullisesti hyvin tehtyyn uudistamistyöhön. Määräajat tulevat liian lyhyiksi erityisesti jos yksi tai useampi kunta hakee poikkeusta selvitysalueesta marraskuussa 2013 ja selvityksen on oltava valmis huhtikuussa 2014. Kruunupyyn kunta ehdottaa, että selvityksen aikataulu lykätään ainakin 31.12.2014 saakka, jotta kunnilla on mahdollisuus noudattaa hyvän hallintotavan vaatimuksia ja kuulla henkilökuntaa asianmukaisella tavalla.

4 h-i §, 15 §, 16 a §, 18 § Valtioneuvoston toimivalta

Kruunupyyn kunnalla ei ole esitettävää.

41 § Yhdistymisavustus.

Viitaten edellä olevaan ("Määräaika ja seuranta") Kruunupyyn kunta katsoo, että kunnat asetetaan eriarvoiseen asemaan jos mahdollisuus saada yhdistymisavustusta sidotaan päätöksiin, jotka tehdään 1.4.2014 mennessä. Kruunupyyn kunta katsoo, että kyseinen määräaika tulee pidentää ainakin 31.12.2014 saakka.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät

Kruunupyyn kunta katsoo, että ehdotettu sosiaali- ja terveydenhuoltorakenteiden uudistus ei voi toteutua ehdotetun aikataulun mukaisesti. Nykytilanteessa sairaanhoitopiirin purkaminen ei ole aiheellista samalla kun on epäselvää, miten ja kenen toimesta sosiaali- ja terveydenhuoltoa ylläpidetään jatkossa. Kunnat ovat vähentäneet sosiaali- ja terveydenhuoltoa ylläpitävät tahot merkittäväällä tavalla vuodesta 2005, joko yhdistymisten tai yhteistoiminta-alueiden muodostamisen kautta. Maan kaikista kunnista noin 200 ylläpitää tänään sosiaali- ja terveydenhuoltonsa n. 55 yhteistoiminta-alueiden kautta. Sosiaali- ja terveyspoliittisen ministerityöryhmän kannanotossa (13.12.2012) ja palvelurakennetyöryhmän loppuraportissa (11.1.2013) nostetaan esille vaatimus 50 000 – 100 000 asukkaan väestöpohjasta. Mainitussa raportissa jää huomiotta tosiasia, että pienemmän väestöpohjan kunnat ja yhteistyöalueet ylläpitävät laajakantoiset palvelukokonaisuudet, usein kuntalaisia tyydyttävällä tavalla. Arttu-tutkimuksen nro 21 mukaan (huhtikuu 2012) " tyytyväisimpiä kuntalaiset ovat 10 001 – 20 000 asukkaan taajaan asutuissa, sosiaali- ja terveyspalveluja yhteistoiminta-alueen kautta järjestävissä kunnissa. Näissä ryhmissä myös palvelujen saavutettavuus koetaan muita paremmiksi." Paikallinen, kunnan omana toimintana järjestämä palvelu toimii hyvin.

Isompaa väestöpohjaa vaativat palvelut hoidetaan erilaisten yhteistoimintarakenteiden kautta. Tiettyjen toimintojen vaatima laajempi väestöpohja ei saa muovata koko rakenteen tai valata paikallista päätöksentekoa kokonaan uudella tavalla. Kruunupyyn kunta katsoo, että hahmoteltu "laajempi perustaso", jonka väestöpohja on 50 000 – 100 000 asukasta, tuo mukanaan epätarkoituksenmukaiset, liian pienet, välirakenteet ja on sitä mieltä, että vertikaalinen integraatio edellyttää huomattavasti isompaa väestöpohjaa. Vertikaalinen integraatio voi sen takia tapahtua ainoastaan peruskuntien välisen yhteistyön muodossa, koska on ilmeistä että sellaisia peruskuntia ei synny jotka kantaisivat yksin vastuun sellaisesta integraatiosta.

Kruunupyyn kunta katsoo, että yli 20 000 asukkaan yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat kunnat täyttävät 20 000 asukkaan erityisvaatimuksen, josta sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöryhmä teki päätöksen 13.12.2012.

Muutokset kielilakiin

27 §. Viranomaisten kirjeenvaihto ja 29 §. Kunnalliset kokouskutsut, pöytäkirjat ja Johtosäännöt

Muutosehdotukset velvoitteisiin liittyen kirjeenvaihtoon ja kunnallisiin kokouskutsuihin, pöytäkirjoihin ja johtosääntöihin merkitsevät selvennyksiä, jotka suurilta osin vastaavat nykykäytäntöä. Niiden merkitys kunnan todelliseen kaksikielisyyteen on vähäinen. Ne eivät esim. aiheuta, että valtio saisi veloitteen kommunikoida ruotsiksi kaksikielisten kuntien kanssa, joiden enemmistön kielenä on suomi, muutoin kuin tiettyjen kirjelmien julistamisen yhteydessä. Näillä muutoksilla ei voida hyvittää vakiintunutta turvallisuutta, joka nykyinen kuntajako siihen kuuluvine kielistatuksineen tuo mukanaan.

LAUSUNTO

Folktinget on pyytänyt minulta lausuntoa eräistä kysymyksistä, jotka koskevat kielellisten oikeuksien huomioon ottamista kuntarakenneuudistuksessa sekä siihen liittyvässä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistuksessa. Lausuntoani on pyydetty erityisesti eräistä näkökohdista, jotka liittyvät hallinnon kehittämisen ministerityöryhmän 27.6.2012 määrittelemiін kuntarakenteen uudistamista ohjaaviin kriteereihin sekä 14.-15.11.2012 päivättyihin luonnoksiin kuntarakennelaiksi ja kielilain muutoksiksi sekä näiden perusteluihin samoin kuin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennehankkeeseen.

Esitän lausuntonani seuraavaa.

1. Halken kriteerit kuntarakenteen uudistamiselle

Hallinnon kehittämisen ministerityöryhmä määritteli 27.6.2012 kuntarakenteen uudistamista ohjaavat kriteerit. Työryhmä totesi perustuslain reunaehdoista seuraavaa:

Uudistuksen toteuttamisessa on otettava reunaehtoina huomioon perustuslain kunnallinen itsehallinto, sosiaaliset ja sivistykselliset perusoikeudet sekä kielelliset oikeudet (kansalliskielet ja saamenkieli) ja saamelaisten kulttuuri-itsehallinto. Reunaehtoja tulkittaessa on otettava huomioon myös perustuslakivaliokunnan mm. kielellisiä oikeuksia koskeva tulkintakäytäntö. Perustuslain reunaehdot huomioon ottaen uudistus ei voi johtaa kielellisesti yhtenäisten alueiden pirstoutumiseen tai merkittäviin muutoksiin kielellisten oikeuksien toteutumisessa.

Perustuslakivaliokunta otti mietinnössään uudesta perustuslaista (PeVM 10/1998 vp) kantaa kielellisten oikeuksien asemaan kunnallisen jaotuksen muutoksissa. Valiokunta korosti pitävänsä "tärkeänä lainsäädännössä sen huomioon ottamista, että kuntajaon muutokset eivät johda kuntien kielellisen aseman muuttumiseen eivätkä myöskään huononna kieliryhmien mahdollisuuksia tulla toimeen omalla kielellään". Viimeinen virke lainaamassani hallinnon kehittämisen ministerityöryhmän päätöksen kohdassa ei ole sopusoinnussa perustuslakivaliokunnan esittämän kannan kanssa. Perustuslakivaliokunta lähti yksiselitteisesti siitä, että kuntajaon muutosten ei tule johtaa kuntien kielellisen aseman muuttumiseen eikä tosiasiallisiin heikennyksiin kieliryhmien mahdollisuuksissa tulla toimeen omalla kielellään. Valiokunta ei siis rajoittanut kantaansa vain "merkittäviin muutoksiin". Perustuslakivaliokunta on painottanut kielellisten oikeuksien tosiasiallisen toteutumisen merkitystä myös myöhemmässä käytännössään, kuten aluehallintouudistuksesta antamassaan lausunnossa 21/2009 vp. Tässä lausunnossaan valiokunta selvensi mietinnössään 10/1998 vp perustuslain 122.1 §:stä esittämänsä tulkintaa. Valiokunta totesi tulkintansa merkitsevän "muun muassa sitä, että jos hallinnollisesti toimiva aluejako on mahdollista määritellä useilla vaihtoehtoisilla tavoilla, perusoikeuksien turvaamisvelvollisuus edellyttää, että niistä valitaan vaihtoehto, joka parhaiten toteuttaa kielelliset perusoikeudet".

Lausunnossaan 21/2009 vp valiokunta piti perustuslain kannalta ongelmallisena tilannetta, jossa kielivähemmistö jää pieneksi reuna-alueen ryhmäksi. Valiokunnan arviolla, jonka mukaan "kielivähemmistöön kuuluvien henkilöiden mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samoin kuin yleisemminkin vaikutusmahdollisuudet aluehallinnossa saattavat ... vaarantua erityisesti silloin, jos kielivähemmistö jää hyvin pieneksi reuna-alueen ryhmäksi", on merkitystä myös kuntajaon muutoksissa. Tämä koskee paitsi kunnan kielellisen aseman muuttumista myös tilanteita, joissa kaksikielinen kunta säilyy kaksikielisenä, mutta ruotsinkielisten osuus supistuu kielellisten oikeuksien tosiasiallisen toteutumiseen vaikuttavalla tavalla.

Perustuslakivaliokunnan mietinnössään 10/1998 vp esittämä, perustuslain 122 §:ään perustuva kanta, jonka mukaan kuntajaon muutokset eivät saisi huonontaa kieliryhmien mahdollisuuksia tulla toimeen omalla kielellään, koskee myös

kuntajakolain 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua tilannetta, jossa "kunnan alue jaetaan kahden tai useamman kunnan kesken siten, että jaettava kunta lakkaa". Samoin se koskee pykälän 4 momentin mukaista kunnan osan siirtämistä toiseen kuntaan siten, että kuntien lukumäärä ei muutu. Jaettavan kunnan tai toiseen kuntaan siirrettävän kunnan asukkaiden mahdollisuudet tulla toimeen omalla kielellään eivät saisi huonontua myöskään tällaisten muutosten seurauksena.

2. Kuntajaon kehittämisen tavoitteet

Kuntarakennelakiehdotuksen mukaan kuntajaon kehittämisen tavoitteita koskevaan kuntajakolain 2 §:ään lisättäisiin säännös, joka edellyttäisi, että kuntarakenne vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä. Pykälän toiseen virkkeeseen ehdotetun lisäyksen mukaan tavoitteena olisi myös, että kunnalla on edellytykset vastata riittävästä palvelutuotannosta. Kokonaisuudessaan 2 § kuuluisi seuraavasti (ehdotetut lisäykset on merkitty kursivilla):

Kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne, *joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä*. Tavoitteena on myös, että kunta muodostuu työssäkäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä, rahoituksesta *ja riittävästä omasta palvelutuotannosta*.

Perustuslain asettamat vaatimukset on otettava kuntajaon kehittämisessä huomioon siitä riippumatta, onko ne erikseen mainittu tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä käsiteltävän lain tavoitepykälässä vai ei. On kuitenkin epäjohdonmukaista sisällyttää tavoitepykälään vain jo(t)kin suoraan perustuslakiin perustuvista tavoitteista. Tämän vuoksi on perusteltua lisätä tavoitepykälän ensimmäiseen virkkeeseen maininta myös kielellisten perusoikeuksien toteutumisesta. Relatiivilause kuuluisi tällöin seuraavasti: "... joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon *ja kielellisten perusoikeuksien toteutumisen edellytyksiä*".

Kuntajakolain 2 §:n toiseen virkkeeseen ehdotettua lisäystä riittävästä omasta palvelutuotannosta voi arvostella epämääräisyydestä: riittävyyden kriteerejä ei täsmennetä. Lisäksi säännösehdotus sivuuttaa kuntien yhteistyön mahdollisuuden. Kuntien yhteistyö voi olla erityisen tarpeellista kielellisten oikeuksien toteuttamiseksi palvelujen tarjonnassa siinäkin tilanteessa, jossa niin sanottuihin vahvoihin peruskuntiin nojautuva malli toteutuu. Näin voi olla myös silloin, jos omaksutaan maakuntahallinnon vaihtoehto, jota itse olen puoltanut. Tällöin kuntien vastattavaksi jäävissä palveluissa erityisesti ruotsinkielisen väestön palvelutarpeen tyydyttäminen voi edellyttää kuntien yhteistyöhön perustuvia ratkaisuja. Tämä tulisi ottaa huomioon kuntajaon kehittämisen tavoitesäännöksessä. Todettakoon, että myös Suomen ratifioima Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirja (SopS 66/1991) on vahvistanut kuntien oikeuden yhteistyöhön. Peruskirjan 10(1) artiklan mukaan ”paikallisviranomaisilla on tehtäviään hoitaessaan oikeus harjoittaa yhteistyötä ja lain asettamissa rajoissa muodostaa yhteenliittymiä muiden paikallisviranomaisten kanssa yhteisiä etuja koskevien asioiden hoitamiseksi”.

3. Kielellisiin oikeuksiin perustuvien näkökohtien etusija

Kuntajakolain 4 §:n 4 momentin ensimmäinen virke kuuluu seuraavasti: ”Kuntajakoa muutettaessa on huolehdittava suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan.” Ehdotuksen mukaan se korvattaisiin seuraavalla säännöksellä: ”Kuntajakoa muutettaessa tulee pyrkiä yhteensopiviin alueisiin, joilla turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan.”

Ehdotettu sanamuoto vastaa perustuslain 122 §:n 1 momentin sanamuotoa.¹ Kuten olen Folktingetille 12.4.2012 antamassani lausunnossa todennut, perustuslain 122 §:n 1 momentti, johon kuntarakennelakiehdotuksessa ehdotettu kuntajakolain 4 §:n 4 momentin uusi ensimmäinen virke perustuu, sisältää itse asiassa kaksi säännöstä. Näistä ensimmäinen koskee pyrkimystä yhteensopiviin aluejaotuksiin, jonka sanamuoto antaa ymmärtää, että yhteen sopivuudesta voidaan painavien

---

¹ ”Hallintoa järjestettäessä tulee pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan.”

näkökohtien vuoksi tinkiä. Toinen säännös sen sijaan koskee kielellisen yhdenvertaisuuden huomioon ottamista, ja se puolestaan saa perustuslain 17 §:n kielellisiä oikeuksia koskevista säännöksistä ehdottoman sitovuuden. Kuten perustuslakivaliokunta totesi mietinnössään hallituksen perustuslakiuudistusta koskevasta esityksestä (PeVM 10/1998 vp), tulkinnassa on lisäksi kiinnitettävä huomiota myös näiden kahden säännöksen keskinäiseen suhteeseen. Valiokunta huomautti perustuslain 122 §:ää arvioidessaan, että kielelliset olosuhteet voivat olla sellaisia erityisiä syitä, joiden vuoksi sinänsä yhteensopivista aluejaotuksista voidaan poiketa. Lausunnossaan aluehallintouudistuksesta valiokunta puolestaan korosti lähtökohtaa, jonka mukaan silloin kun hallinnollisesti toimiva aluejako on mahdollista määrittellä useilla vaihtoehtoisilla tavoilla, perusoikeuksien turvaamisvelvollisuus edellyttää, että niistä valitaan vaihtoehto, joka parhaiten toteuttaa kielelliset perusoikeudet. (PeVL 21/2009 vp)

Kielellisten perusoikeuksien toteuttamista tarkoittavilla tavoitteilla on sellainen oikeudellinen, perustuslaista seuraava sitovuus, joka taloudellisuonteisilta tavoitteilta puuttuu. Tämän vuoksi ne ovat jälkimmäisiin tavoitteisiin nähden ensisijaisia. Jos kuntarakenteen uudistamista perustellaan muilla perusoikeuksilla, kuten taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien yhdenvertaisella toteuttamisella, mahdollisissa ristiriitatilanteissa eri perusoikeuksien painoarvo on ratkaistava punninnalla siten, että taataan kaikkien perusoikeuksien maksimaalinen toteutuminen. Tämä vastaa myös yllä lainaamaani perustuslakivaliokunnan lausunnossaan 21/2009 vp esittämää kantaa.

Erikseen on korostettava, että taloudellisilla näkökohdilla ei voida perustella tinkimistä lakisääteisten kielellisten oikeuksien turvaamista tarkoittavien velvoitteiden toteuttamisesta. Lainsäätämisvaiheessa kielellisillä oikeuksilla on puolestaan etusija taloudellisiin näkökohtiin nähden.

4. Selvitysalueiden muodostaminen ja kielelliset oikeudet

Kuntarakennelakiehdotuksen 4 f:n 3 kohdan mukaan ehdotuksen "4 c ja 4 d §:ssä tarkoitettujen selvityspeniteiden osoittamasta selvitysalueesta voidaan poiketa, jos kunnalla on edellytykset vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta eikä

poikkeaminen estä toiminnallisten kokonaisuuksien muodostumista alueella” muun muassa silloin kun ”poikkeaminen on tarpeen suomen- tai ruotsinkielisten asukkaiden kielellisten oikeuksien turvaamiseksi”.

Selvitysalueita ei voida pitää sellaisina hallinnollisina alueina, joita perustuslain 122 §:ssä tarkoitetaan. Ne on kuitenkin tarkoitettu muodostaa niin, että ne voivat toimia perustana myös uudelle kuntajaotukselle. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös niitä muodostettaessa noudatetaan perustuslain 17 ja 122 §:ää ja niitä koskevaa perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöä. Tämä vastaa myös perustuslakivaliokunnan käsitystä. Aluehallintouudistusta koskevassa lausunnossaan 21/2009 vp perustuslakivaliokunta korosti, että kielelliset perusoikeudet on otettava huomioon jo aluejakoja ja niiden muutoksia valmisteltaessa.

Perustuslakivaliokunta tähdensi lausunnossaan 21/2009 vp, että koko valtion aluehallintoa koskevan uudistuksen yhteydessä on tärkeää tehdä perusteellinen arviointi siitä, miten erilaiset kyseeseen tulevat aluejaotukset turvaisivat perustuslain edellyttämät suomen- ja ruotsinkielisen väestön tosiasialliset mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään. Sama vaatimus on perusteltua kohdistaa myös kuntarakennetta koskevaan uudistukseen. Sen vuoksi jo selvitysalueita muodostettaessa on otettava huomioon kielellisten oikeuksien toteutuminen. Tämän poikkeusperusteen tulisi myös olla sillä tavoin ehdoton, että se sivuuttaa ”toiminnallisten kokonaisuuksien muodostumisen”.

5. Kaksikielisyyden säilyttäminen

Kuntarakennelakiehdotuksen mukaan kielilain 5 §:n 3 momenttiin lisättäisiin seuraava säännös: ”Jos kaksikielinen kunta tulee kuntajaon muutoksen johdosta osaksi sellaista uutta kuntaa, jonka 2 momentin nojalla olisi säädettävä yksikieliseksi, on uusi kunta kuitenkin kaksikielinen.” Säännösehdotusta on pidettävä kielellisten oikeuksien toteutumisen kannalta myönteisenä. Se ei kuitenkaan poista kaikkia niitä perustuslaillisia ongelmia, joita voi liittyä kuntajaon muuttamiseen siten, että nykyisin kaksikielinen kunta liitetään osaksi kuntaa, joka kuntalain nykyisten säännösten nojalla olisi säädettävä yksikieliseksi.

Perustuslain 17 §:n 2 momentin toisen lauseen mukaan ”julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan”. Perusoikeusuudistusta koskevassa hallituksen esityksessä todettiin, että ”säännös edellyttäisi paitsi näiden kielten muodollisesti yhdenvertaista kohtelua, myös suomen- ja ruotsinkielisen väestön tosiasiallisen tasa-arvon turvaamista” ja että ”säännöksellä olisi merkitystä esimerkiksi yhteiskunnallisten palvelujen sekä koulu- ja muiden sivistysolojen ja omakielisen tiedonvälityksen järjestämisessä” (HE 309/1993 vp, s. 65). Perustuslakivaliokunnan aluehallintouudistuksesta antamassa lausunnossa 21/2009 vp painotettiin niin ikään perustuslain esitöihin viitaten kielellisten oikeuksien tosiasiallista toteutumista.

Kuntajaon muutoksia valmisteltaessa on selvitettävä muutosten vaikutukset kielellisten oikeuksien tosiasialliseen toteutumiseen. Tämä koskee myös muutoksia, jotka säilyttävät kaksikielisyyden. Niinpä tilanteissa, joissa kunta säilyisi kielilakiin lisättäväksi ehdotetun 5 §:n 3 momentin nojalla kaksikielisenä, kielivähemmistö saattaa jäädä perustuslakivaliokunnan lausunnossa 21/2009 vp tarkoitetulla tavalla hyvin pieneksi reuna-alueen ryhmäksi siten, että siihen kuuluvien henkilöiden mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samoin kuin yleisemminkin vaikutusmahdollisuudet uudessa kunnassa vaarantuvat.

Toiseksi on myös huomattava, että kielilakiin ehdotettu lisäys ei estäisi kielisuhteiden muuttumista siten, että kaksikielisen kunnan enemmistökieli vaihtuu kuntajaon muutoksen vuoksi ruotsista suomeksi. Myös tällainen kielellisen aseman muutos heikentää ruotsinkieliseen väestöön kuuluvien mahdollisuuksia saada palveluja omalla kielellään tavalla, joka on ristiriidassa perustuslakivaliokunnan mietinnössään 10/1998 vp esittämän kannan kanssa.

6. Kaksikielisiä kuntia koskevat kielilain muutosehdotukset

Kaksikielisistä kunnista ehdotetaan säädettäväksi kielilain 29 §:ssä, että kunnan muiden toimielinten kuin valtuuston ”kokouskutsujen ja pöytäkirjojen kielestä päättää kunta ottaen huomioon sen, että luottamushenkilöiden mahdollisuus täyttää

tehtävänsä turvataan ja että kuntalaisten tiedonsaantitarpeesta huolehditaan”. Kuntalain 50 §:n 2 momentissa puolestaan säädetään, että “kaksikielisen kunnan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset siitä, miten kunnassa annetaan palvelut samanlaisin perustein eri kieliryhmiin kuuluville asukkaille”.

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan perusoikeuksien toteutumisen kannalta keskeiset säännökset on annettava lailla. Tämä koskee myös kielellisiä perusoikeuksia, joiden toteutumisen turvaamista ei näin ollen voi jättää kunnan sisäisten päätösten varaan. Kielilain 29 §:ään ehdotettu säännös olisikin perustuslaillisten näkökohtien vuoksi syytä muuttaa samalla tavalla velvoittavaan muotoon kuin kuntalain 50 §:n 2 momentti. Nyt näiden säännösten välillä näyttää vallitsevan ristiriita siten, että kielilain ehdotettu säännös antaa kielellisille perusoikeuksien heikomman suojan kuin kuntalaki. Lex posterior –säännön mukaisesti myöhemmin säädetty kielilain säännös syrjäyttäisi kuntalain aikaisemman säännöksen.

Kielilain 33 §:n 1 momentin mukaan ”viranomaisten kaksikielisessä kunnassa asettamien kilpien, liikennemerkkien ja muiden yleisölle suunnattujen vastaavien opasteiden tekstien on oltava suomen- ja ruotsinkielisiä, jollei kansainvälisen käytännön mukaisesti käytetä pelkästään vierasta kieltä”. Kuntarakennelakiehdotuksen mukaan tästä voitaisiin poiketa niissä aikaisemmin yksikielisissä kunnissa, jotka olisivat muuttuneet kaksikielisiksi sen vuoksi, että niihin on liitetty aiemmin kaksikielinen kunta. Ehdotetun säännöksen mukaan ”jos uusi kunta tulee kaksikieliseksi kuntajaon muutoksen johdosta, voidaan kuitenkin kunnan sillä alueella, joka aikaisemmin oli yksikielinen, edelleen käyttää ainoastaan yksikielisiä kadun- ja tiennimien kilpiä”. Tämäkin säännös on perustuslain kannalta ongelmallinen jättäessään kielellisten perusoikeuksien toteutumisen kunnallisen päätöksenteon varaan. Se voi johtaa myös yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallisiin asetelmiin sekä kaksikielisen kunnan sisällä että kaksikielisten kuntien välillä: kielellisiä oikeuksien saatetaan toteuttaa eri tavoin kaksikielisen kunnan eri osissa ja eri kaksikielisissä kunnissa. Se voi johtaa myös tilanteeseen, jossa kielivähemmistöön kuuluvat luopuvat käyttämästä kielellisistä oikeuksistaan kunnan viranomaisten kanssa asioidessaan sen vuoksi, että heillä on ainoastaan enemmistökielen mukainen osoite.

7. Kielellisten oikeuksien huomioon ottaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksessa

Kielelliset perusoikeudet ja niitä koskeva perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntö on otettava huomioon myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksessa. Perustuslain 17 ja 122.1 § sekä perustuslakivaliokunnan mietinnössä 10/1998 vp ja lausunnossa 21/2009 vp esitetyt tulkinnalliset täsmennykset velvoittavat myös sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnollisissa ratkaisuisa. Kuntayhtymämallissa kielelliset oikeudet erikoissairaanhoidossa on taattava vähintään saman tasoisina kuin nykyisissä kuntayhtyminä toimivissa sairaanhoitopiirissä. Lisäksi sote-alueita muodostettaessa on turvattava se, että ruotsinkielisten tai kaksikielisten kuntien asukkaiden mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään eivät heikkene sen vuoksi, että perusterveydenhuollon tai sosiaalihuollon palvelujen järjestämisvelvollisuus siirtyy kunnilta sote-alueille.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä kielellisten oikeuksien turvaamiseen vastuukuntamallissa. Tätä koskevia säännöksiä ei ole voimassa olevassa kielilaisissa tai terveydenhoitolaisissa. Terveystoimilain 6.1 §:ssä on seuraava säännös terveydenhoitopalvelujen kielestä:

Yksikielisen kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuollon palvelunsa kunnan tai kuntayhtymän kielellä. Kaksikielisen kunnan ja kaksikielisiä tai sekä suomen- että ruotsinkielisiä kuntia käsittävän kuntayhtymän on järjestettävä terveydenhuollon palvelunsa suomen ja ruotsin kielellä siten, että asiakas ja potilas saavat palvelut valitsemallaan kielellä. Potilaan ja asiakkaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä.

Kielellisten oikeuksien turvaaminen vastuukuntamallissa edellyttää lain tasoista erityissääntelyä.

Yhteenveto

Tiivistän johtopäätökseni edellä esittämästäni tarkastelusta seuraavasti:

1. Perustuslakivaliokunta katsoi mietinnössään 10/1998 vp perustuslain 122 §:stä seuraavan, että kuntajaon muutosten ei tule johtaa kuntien kielellisen aseman muuttumiseen eikä tosiasiallisiin heikennyksiin kieliryhmien mahdollisuuksissa tulla toimeen omalla kielellään. Valiokunta ei rajoittanut kantaansa vain ”merkittäviin muutoksiin”. Näiltä osin Halken kuntarakenneuudistukselle vahvistamat kriteerit ovat ristiriidassa perustuslakivaliokunnan esittämän kannan kanssa.
2. Perustuslakivaliokunnan aluehallintouudistuksesta antamassaan lausunnossa esittämällä arviolla, jonka mukaan ”kielivähemmistöön kuuluvien henkilöiden mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samoin kuin yleisemminkin vaikutusmahdollisuudet aluehallinnossa saattavat valiokunnan mielestä vaarantua erityisesti silloin, jos kielivähemmistö jää hyvin pieneksi reuna-alueen ryhmäksi”, voi olla merkitystä myös kuntajaon muutoksissa. Tämä koskee paitsi kunnan kielellisen aseman muuttumista myös tilanteita, joissa kaksikielinen kunta säilyy kaksikielisenä, mutta ruotsinkielisten osuus supistuu kielellisten oikeuksien tosiasiallisen toteutumiseen vaikuttavalla tavalla.
3. Jaettavan kunnan tai toiseen kuntaan siirrettävän kunnan asukkaiden mahdollisuudet tulla toimeen omalla kielellään eivät saisi huonontua myöskään silloin, kun kunnan alue jaetaan kahden tai useamman kunnan kesken siten, että jaettava kunta lakkaa tai kun kunnan osan siirretään toiseen kuntaan siten, että kuntien lukumäärä ei muutu.
4. Perustuslain asettamat vaatimukset on otettava kuntajaon kehittämisessä huomioon siitä riippumatta, onko ne erikseen mainittu tavallisen lain

sääntämisyjärjestyksessä käsiteltävän lain tavoitepykälässä vai ei. On kuitenkin epäjohtonmukaista sisällyttää kuntajakolain tavoitepykälään vain jo(t)kin suoraan perustuslakiin perustuvista tavoitteista. Tämän vuoksi on perusteltua lisätä tavoitepykälän ensimmäiseen virkkeeseen maininta myös kielellisten perusoikeuksien toteutumisesta.

5. Kuntajakolain tavoitepykälän toiseen virkkeeseen ehdotettua lisäystä kuntien riittävästä omasta palvelutuotannosta voi arvostella epämääräisyydestä: riittävyyden kriteerejä ei täsmennetä. Lisäksi säännöschdotus sivuuttaa kuntien yhteistyön mahdollisuuden, jota myös Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirja edellyttää. Kuntien yhteistyö voi olla erityisen tarpeellista kielellisten oikeuksien toteuttamiseksi.
6. Kielellisten perusoikeuksien toteuttamista tarkoittavilla tavoitteilla on sellainen oikeudellinen, perustuslaista seuraava sitovuus, joka taloudellisuonteisilta tavoitteilta puuttuu. Tämän vuoksi ne ovat jälkimmäisiin tavoitteisiin nähden ensisijaisia. Jos kuntarakenteen uudistamista perustellaan muilla perusoikeuksilla, kuten taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien yhdenvertaisella toteuttamisella, mahdollisissa ristiriitatilanteissa eri perusoikeuksien painoarvo on ratkaistava punninnalla siten, että taataan kaikkien perusoikeuksien maksimaalinen toteutuminen.
7. Taloudellisilla näkökohdilla ei voida perustella tinkimistä lakisääteisten kielellisten oikeuksien turvaamista tarkoittavien velvoitteiden toteuttamisesta.
8. Aluehallintouudistusta koskevassa lausunnossaan 21/2009 vp perustuslakivaliokunta korosti, että kielelliset perusoikeudet on otettava huomioon jo aluejakoja ja niiden muutoksia valmisteltaessa. Jo selvitysalueita muodostettaessa on otettava huomioon kielellisten oikeuksien toteutuminen. Tätä tarkoittavan poikkeusperusteen tulisi selvitysalueita muodostettaessa olla sillä tavoin ehdoton, että se sivuuttaa ”toiminnallisten kokonaisuuksien muodostumisen”.

9. Kuntajaon muutoksia valmisteltaessa on selvitettävä muutosten vaikutukset kielellisten oikeuksien tosiasialliseen toteutumiseen. Tämä koskee myös sellaista muutosta, jossa kielilakiin lisättäväksi ehdotettu 5 §:n 3 momentti takaisi kaksikielisyyden säilymisen. Muutos saattaisi johtaa perustuslakivaliokunnan lausunnossa 21/2009 vp arvioituun tilanteeseen, jossa kielivähemmistö jää hyvin pieneksi reuna-alueen ryhmäksi siten, että siihen kuuluvien henkilöiden mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samoin kuin yleisemminkin vaikutusmahdollisuudet uudessa kunnassa vaarantuvat.

10. Kielilain 5 §:n 3 momenttiin ehdotettu lisäys ei estäisi kielisuhteiden muuttumista siten, että kaksikielisen kunnan enemmistökieli vaihtuu ruotsista suomeksi. Myös tällainen kielellisen aseman muutos heikentää ruotsinkieliseen väestöön kuuluvien mahdollisuuksia saada palveluja omalla kielellään tavalla, joka on ristiriidassa perustuslakivaliokunnan mietinnössään 10/1998 vp esittämän kannan kanssa.

11. Perusoikeuksien toteutumisen kannalta keskeiset säännökset on annettava lailla. Tämä koskee myös kielellisiä perusoikeuksia, joiden toteutumista ei voi jättää kunnan sisäisten päätösten varaan. Kielilain 29 §:ään ehdotettu säännös kunnan oikeudesta päättää muiden toimielinten kuin valtuuston kokouskutsujen ja pöytäkirjojen kielestä olisikin perustuslaillisten näkökohtien vuoksi syytä muuttaa samalla tavalla velvoittavaan muotoon kuin kuntalain 50 §:n 2 momentti.

12. Kielilain 33.1 §:ään ehdotettu säännös on niin ikään perustuslain kannalta ongelmallinen jättäessään kielellisten perusoikeuksien toteutumisen kunnallisen päätöksenteon varaan. Se voi johtaa myös yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallisiin asetelmiin sekä kaksikielisen kunnan sisällä että

kaksikielisten kuntien välillä: kielellisiä oikeuksia saatetaan toteuttaa eri tavoin kaksikielisen kunnan eri osissa ja eri kaksikielisissä kunnissa. Se voi johtaa myös tilanteeseen, jossa kielivähemmistöön kuuluvat luopuvat käyttämästä kielellisiä oikeuksiaan kunnan viranomaisten kanssa asioidessaan sen vuoksi, että heillä on ainoastaan enemmistökielen mukainen osoite.

13. Perustuslain 17 ja 122.1 § sekä perustuslakivaliokunnan mietinnössä 10/1998 vp ja lausunnossa 21/2009 vp esitetyt tulkinnalliset täsmennykset velvoittavat myös sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnollisissa ratkaisuisissa. Kuntayhtymämallissa kielelliset oikeudet erikoissairaanhoidossa on taattava vähintään saman tasoisina kuin nykyisissä kuntayhtyminä toimivissa sairaanhoitopiirissä. Lisäksi sote-alueita muodostettaessa on turvattava se, että ruotsinkielisten tai kaksikielisten kuntien asukkaiden mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään eivät heikkene sen vuoksi, että perusterveydenhuollon tai sosiaalihuollon palvelujen järjestämisvelvollisuus siirtyy kunnilta sote-alueille. Erityistä huomiota on kiinnitettävä kielellisten oikeuksien turvaamiseen vastuukuntamallissa, jota koskevia säännöksiä ei ole voimassa olevassa kielilaissa tai terveydenhoitolaissa.

Helsingissä 13.2.2013

Kaarlo Tuori
Oikeustieteen tohtori
Professori

OMRÖSTNINGSLISTA

Kommunfullmäktige 2013 - 2016

Ärende: **FÖRVALTNING** Finansministeriets anhållan om utlåtande;
utkast till kommunstrukturlag

Omröstningsproposition: Den som stöder styrelsens förslag om att stycket gällande kyrkan skall finnas med röstar "ja" och den som stöder Hagströms förslag om att det tas bort röstar "nej"

Omröstningen sker med namnupprop

Namn	Ja	Nej	Avstår	Frånvarande
Albäck Peter		X		
Backman Inger	X			
Broända Helena	X			
Byggmästar Liane	X			
Dahlbacka Mikaela		X		
Dahlvik Stefan				Frånvarande
Dalvik Sixten			X	
Enroth Carl-Johan			X	
Filppula Seppo	X			
Furubacka Leena		X		
Hagström Elisabeth		X		
Hongell Susanne				Frånvarande
Hästö Jan-Erik				Frånvarande
Högnabba Stefan	X			
Lindgren Hans-Erik	X			
Lindvall Jesper	X			
Långbacka Anna-Lena				Frånvarande
Myllymäki Tapani		X		
Ranta Anne-Mie	X			
Sandström Hans	X			
Skullbacka Bengt-Johan	X			
Stenbäck Mats				Frånvarande
Strandvall Göran	X			
Svartsjö Peter	X			
Wassborr Ossian		X		
Wistbacka Inger	X			
Hansén, Nina		X		
Granvik, Dan-Anders	X			
Forsaander, Tuula	X			
Furubacka, Marina		X		
Saarukka, Karin	X			
Storbacka Bernt	X			
Avgivna röster	17	8	2	
BESLUT:	Kommunfullmäktige beslöt efter omröstning med 17 "ja" röster, 8 "nej" röster och 2 nedlagda enligt styrelsens förslag			

LB JB

OMRÖSTNINGSLISTA		Bilaga 4/50 § av 28.2.22013 Kommunfullmäktige 2013 - 2016		
Ärende:	FÖRVALTNING	Finansministeriets anhållan om utlåtande; utkast till kommunstrukturlag		
Omröstningsproposition:	Den som stöder styrelsens förslag gällande skrivning om nationalspråk röstar "ja" och den som stöder Hagströms förslag om att det tas bort röstar "nej".			
Omröstningen sker med namnprop				
Namn	Ja	Nej	Avstår	Frånvarande
Albäck Peter		X		
Backman Inger	X			
Broända Helena	X			
Byggmästar Liane	X			
Dahlbacka Mikaela		X		
Dahlvik Stefan				Frånvarande
Dalvik Sixten		X		
Enroth Carl-Johan	X			
Filppula Seppo	X			
Furubacka Leena		X		
Hagström Elisabeth		X		
Hongell Susanne				Frånvarande
Hästö Jan-Erik				Frånvarande
Högnabba Stefan	X			
Lindgren Hans-Erik	X			
Lindvall Jesper	X			
Långbacka Anna-Lena				Frånvarande
Myllymäki Tapani		X		
Ranta Anne-Mie	X			
Sandström Hans	X			
Skullbacka Bengt-Johan	X			
Stenbäck Mats				Frånvarande
Strandvall Göran	X			
Svartsjö Peter	X			
Wassborr Ossian		X		
Wistbacka Inger	X			
Hansén, Nina	X			
Granvik, Dan-Anders	X			
Forsander, Tuula	X			
Furubacka, Marina		X		
Saarukka, Karin		X		
Storbacka Bernt	X			
Avgivna röster	18	9		
BESLUT:				
Kommunfullmäktige beslöt efter omröstning med 18 "ja" röster och 9 "nej" röster enligt styrelsens förslag.				

LB 30

OMRÖSTNINGSLISTA

Kommunfullmäktige 2013 - 2016

Ärende: FÖRVALTNING Finansministeriets anhållan om utlåtande;
utkast till kommunstrukturlag

Omröstningsproposition: Den som stöder styrelsens förslag att Tuoris utlåtande skall bifogas röstar "ja" och den som stöder Albäcks förslag att det bör tas bort röstar "nej".

Omröstningen sker med namnupprop

Namn	Ja	Nej	Avstår	Frånvarande
Albäck Peter		X		
Backman Inger	X			
Broända Helena	X			
Byggmästar Liane	X			
Dahlbacka Mikaela	X			
Dahlvik Stefan				Frånvarande
Dalvik Sixten	X			
Enroth Carl-Johan	X			
Filppula Seppo	X			
Furubacka Leena	X			
Hagström Elisabeth		X		
Hongell Susanne				Frånvarande
Hästö Jan-Erik				Frånvarande
Högnabba Stefan	X			
Lindgren Hans-Erik	X			
Lindvall Jesper	X			
Långbacka Anna-Lena				Frånvarande
Myllymäki Tapani		X		
Ranta Anne-Mie	X			
Sandström Hans	X			
Skullbacka Bengt-Johan	X			
Stenbäck Mats				Frånvarande
Strandvall Göran	X			
Svartsjö Peter	X			
Wassborr Ossian		X		
Wistbacka Inger	X			
Hansén, Nina	X			
Granvik, Dan-Anders	X			
Forsander, Tuula	X			
Furubacka, Marina			X	
Saarukka, Karin	X			
Storbacka Bernt	X			
Avgivna röster	22	4	1	
BESLUT:				
Kommunfullmäktige beslöt efter omröstning med 22 "ja" röster, 4 "nej" röster och 1 nedlagd omfatta styrelsens förslag				

LA JB

Dnr: 140 /2012

50 §. FÖRVALTNING Finansministeriets anhållan om utlåtande; utkast till kommunstrukturlag

Kst 18.2.2013 § 84:

Kommundirektören:

Finansministeriet har i en skrivelse 22.11.2012 begärt utlåtande över utkast till en revidering av gällande kommunindelningsslag.

Utlåtanden sänds senast 7.3.2013 till finansministeriet och bör behandlas på fullmäktigemöte på grund av ärendets viktiga karaktär.

Kronoby kommun har i ett utlåtande granskat förslagen till de viktigaste ändringarna ur kommunens synpunkt sett, vilka presenteras i Bilaga 1/50 § av 28.2.2013. I Bilaga 2/50 § av 28.2.2013 finns professor Tuoris utlåtande.

Allmänt måste konstateras att det är ytterst olyckligt att vid den tidpunkt då utlåtande om kommunstrukturlagen skall ges ingen kunskap och information finns tillgänglig om hur social- och hälsovårdsfrågan skall ordnas. En reform av vårdsektorn och den vertikala integrationen av vårdhierarkierna som ingår som en bärande tanke i regeringsprogrammet är av helt avgörande betydelse för hur en stor del av den kommunala tjänsteproduktionen (c. 60 % av den) skall fungera. Att denna fråga ännu är öppen gör det näst intill omöjligt att ta ställning till hur säkrandet av social- och hälsovårdsservicen skall ske utgående från förslaget till kommunstrukturlag.

Social- och hälsovårdsministeriets slutrapport från servicestrukturgruppen 11.1.2013 erbjuder heller inga lösningar på dessa frågor.

KD:S FÖRSLAG:

Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige

- att Kronoby kommun avger ett utlåtande enligt bilaga 1 och 2 som kommentarer till de viktigaste ändringsförslagen samtidigt som fullmäktige konstaterar
- att ordnandet av social- och hälsovården och den vertikala integrationen av vårdsektorn har högsta prioritet och att de föreslagna ändringarna i kommunstrukturlagen inte erbjuder realistiska lösningar i denna fråga, då inga sådana kommuner som kan åta sig ensamt ansvar i denna fråga kommer att bildas.

Under styrelsens behandling av frågan föreslår Mikaela Dahlbacka att ärendet remitteras för att utlåtandet ska förtydligas och motsvara det som efterfrågats. Då Tapani Myllymäki stöder förslaget om remittering konstaterar ordföranden att behandlingen bör avbrytas. Han föreslår att omröstning förrättas så att den som stöder fortsatt behandling röstar "ja" och den som stöder remittering röstar "nej", vilket godkändes. Vid omröstningen avgavs 5 ja-röster (Byggmästar, Forsander, Hongell, Skullbacka, Storbacka) och 4 nej-röster (Dahlbacka, Filppula, Myllymäki, Riippa). Behandlingen fortsatte.

Vid genomgången av förslaget till utlåtande föreslår Tapani Myllymäki att sista stycket på första sidan som gäller konsekvenser för Borgå stift utgår. Förslaget fick inte understöd och förföll. Besluts enhälligt att sista kursiva satsen under § 4b Utredningsskyldighet tas bort. Tidpunkten gällande sammanlagingsunderstöd i 41 § rättas till 1.4.2014. Sista stycket under Social- och hälsovårdsuppgifterna markerar med svärtad text. Inget utlåtande ges om § 33 Skyltar och ortnamn samt kollektivtrafik.

Protokolljusteramas signaturer			Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrker
Nämnd	Kommunstyrelse	Kommunfullmäktige IB LB		
				Kerstin Myrskog kommunsekreterare

Utlåtandet rättas enligt detta och föreläggs fullmäktige för behandling.

BESLUT:

Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige

- att Kronoby kommun avger ett utlåtande enligt bilaga 1 och 2 som kommentarer till de viktigaste ändringsförslagen samtidigt som fullmäktige konstaterar
- att ordnandet av social- och hälsovården och den vertikala integrationen av vårdsektorn har högsta prioritet och att de föreslagna ändringarna i kommunstrukturlagen inte erbjuder realistiska lösningar i denna fråga, då inga sådana kommuner som kan åta sig ensamt ansvar i denna fråga kommer att bildas.

Efter den allmänna debatten gick förslaget till utlåtande igenom sida för sida. Under behandlingen av första sidan föreslår Elisabeth Hagström understödd av Tapani Myllymäki att sista stycket gällande konsekvenser inom kyrkan stryks. Sedan diskussionen avslutats konstaterar ordföranden att det finns två förslag och att omröstning bör verkställas. Han föreslår att den görs med namnupprop så att den som stöder styrelsens förslag röstar "ja" och den som stöder Hagströms förslag röstar "nej". Omröstningspropositionen godkändes och bifogas som Bilaga 3/50 § av 28.2.2013. Av den framgår att det avgavs 17 ja-röster, 8 nej-röster och 2 nedlagda. Utlåtandet ändras inte till denna del.

Vid genomgången av sidan 3, § 4a Målet för kommunstrukturreformen föreslår Elisabeth Hagström att i den kursiva meningen "Syftet med kommunreformen är att stärka invånarnas grundrättigheter, den kommunala självstyrelsen och den lokala demokratin, kommunernas ekonomi och Finlands två nationalspråk" stryks de fyra sista orden gällande språk. Då Hagströms förslag stöds av Peter Albäck konstaterar ordföranden sedan diskussionen avslutats till denna del, att det finns två förslag och att omröstning bör verkställas. Han föreslår som omröstningsproposition, att den sker med namnupprop så att den som stöder styrelsens förslag röstar "ja" och den som stöder Hagströms förslag röstar "nej", som godkändes. Av omröstningen, Bilaga 4/50 § av 28.2.2013 framgår att det avgavs 18 ja-röster och 9 nej-röster och styrelsens förslag kvarstår oförändrat.

Peter Albäck ansåg att professor Tuoris utlåtande inte ska finnas med som en bilaga till kommunens utlåtande och föreslog att det tas bort. Tapani Myllymäki understödde detta. Sedan denna diskussion avslutats konstaterade ordföranden att det finns två förslag och att omröstning bör verkställas. Han föreslog att den sker med namnupprop så att den som stöder styrelsens förslag röstar "ja" och den som stöder Albäck's förslag röstar "nej". Detta godkändes. Av omröstningspropositionen Bilaga 5/50 § av 28.2.2013 framkommer att det avgavs 22 ja-röster, 4 nej-röster och 1 nedlagd och styrelsens förslag segrade.

BESLUT:

Kommunfullmäktige beslöt efter diskussion att Kronoby kommun avger ett utlåtande över utkastet till kommunstrukturlag enligt bilaga 1 och 2 som kommentarer till de viktigaste ändringsförslagen.

Kommunfullmäktige konstaterar samtidigt att ordnandet av social- och hälsovården och den vertikala integrationen av vårdsektorn har högsta prioritet och att de föreslagna ändringarna i kommunstrukturlagen inte erbjuder realistiska lösningar i denna fråga, då inga sådana kommuner som kan åta sig ensamt ansvar i denna fråga kommer att bildas.

Protokolljusterarnas signaturer			Protokollet framlagt till påseende 4.3.2013	Utdragets riktighet bestyrker Kronoby, 5.3.2013 Kerstin Myrskog kommunsekreterare
Nämnd	Kommun- styrelse	Kommun- fullmäktige IB LB		

1/2 2013

Allmänt om lagutkastet

Kronoby kommun anser att det primära målet med lagstiftningen bör vara att uppfylla kriterier för grundlagsenliga fri- och rättigheter. Kommunerna och deras verksamhet utgör en väsentlig del i förverkligandet av dem genom att upprätthålla en fungerande lokaldemokrati. Till denna del anser Kronoby kommun att lagutkastet bygger på en otydlig normhierarki. Utkastet till kommunstrukturlag utgår i alltför hög grad ifrån nya begrepp som stadsregioner, pendlingsförhållanden och andra matematiska kriterier som kan härledas ur ett regeringsprogram.

Genom detta grundantagande väljer lagstiftaren att inte fullt ut belysa andra alternativa funktionella helheter. 2§ i kommunstrukturlagen ger i likhet med rådande lagstiftning en möjlighet att skapa kommuner av annan karaktär som har ekonomiska och personalmässiga förutsättningar att svara för ordnandet och finansieringen av produktionen. Bland annat har, enligt justitiekanslerns ställningstagande, språkliga rättigheter en särställning bland de faktorer som påverkar beslut om regionala indelningar. Kronoby framför i likhet med flera juridiska experter, bl.a. professor Kaarlo Tuori i rättsvetenskap, att grundrättigheter bör ha företräde som kriterium för organisering av den kommunala servicestrukturen framom kvantitativa kriterier som nu tillämpas i utkastet till kommunstrukturlag.

Kommunreformen har sin utgångspunkt i stor utsträckning i den åldrande befolkningens behov. Enligt det statistiska materialet som sammanställts av finansministeriet (En livskraftig kommun- och servicestruktur – Utredning från strukturgruppen för kommunalförvaltningen) placerar sig kommunerna i Österbotten väl i jämförelse med andra regioner, bland annat tack vare invandring och hög nativitet. Statistiken återspeglar att utmaningarna är olika i olika delar av landet. En förändrad kommunstruktur förbättrar inte den demografiska obalansen. Kronoby kommun anser att statsandelssystemet fortsättningsvis bör bygga på en solidaritetsprincip som jämnar ut olika kostnadstryck i olika kommuner föranledd av olika demografisk struktur.

Kronoby kommun anser det vara problematiskt att de samarbetsområden som bildades som ett resultat av KSSR-lagstiftningen inte utgör en tydlig utgångspunkt för lagutkastet. För kontinuitetens och tydlighetens skull anser Kronoby kommun att bildade samarbetsområden måste få sin rättmätiga position i det fortsatta arbetet. De samarbetsområden som skapats inom KSSR reformen bör bestå för att ligga till grund för fortsatt arbete inom vårdarbetet.

Kommunstrukturen får långtgående konsekvenser för den evangelisk-lutherska kyrkan och församlingarnas språkliga tillhörighet som i slutändan äventyrar Borgå stifts existens. Denna konsekvens har inte alls belysts i reformen och bör ingå i det fortsatta arbetet så att Borgå stift kan fortsätta sin verksamhet som tidigare.

LS JB

Utlåtande om utkastet till kommunstrukturlag och ändringar i språklagen

Kronoby kommun har tagit del av innehållet i utkastet till kommunstrukturlag och andra lagar och förslag som hänför sig till kommunreformen och anför följande:

- I) Social- och hälsovården står för c. 60 procent av kommunens utgifter. Kronoby kommun anser att otydligheten kring hur och av vem social-, hälso- och specialiserade sjukvårdsuppgifterna i fortsättningen skall skötas försvårar ett ställningstagande till utkastet till kommunstrukturlag. Av denna orsak och av orsaker som framkommer nedan föreslår Kronoby kommun att regeringen skjuter fram tidtabellen för hela lagstiftningshelheten.
- II) Ett stärkt kommunalt samarbete bör likställas med sammanslagningar som mål för lagstiftningen. På detta sätt tar man bäst hänsyn till regionala olikheter och förutsättningar för stärkt närdemokrati och en hållbar utveckling av kommunfältet i sin helhet.
- III) Utkastet till kommunstrukturlag innehåller ingen analys av reformens konsekvenser för kommunfältets ekonomi, demokrati och inte heller en språkkonsekvensbedömning.
- IV) I de förslagna 2§ och 4§ ingår flera detaljerade målsättningar för lagstiftningen som delvis handlar om frågor som har en kvantitativ karaktär. Kronoby kommun anser att en grundläggande lagstiftning som en kommunlagstiftning är med djupgående, långsiktiga konsekvenser istället bör bygga på allmänna långsiktiga mål som bygger på grundlagens förpliktelser; att stärka befolkningens grundrättigheter, den kommunala självstyrelsen, kommunernas ekonomi och Finlands två nationalspråk.

Kronoby kommun återkommer främst till frågorna I) II) och IV) i de detaljerade kommentarerna.

Detaljkomentarer

2§ Målen för utvecklande av kommunindelningen

Utkastet till kommunstrukturlag föreslår tillägget "... och för en tillräcklig serviceproduktion". Kronoby kommun anser att tillägget inte följer andan i den europeiska stadgan om lokal självstyrelse (66/1991) som Finland ratificerat. Artikel 10 punkt 1 ger de lokala myndigheterna rätt att, inom lagens ram, bilda sammanslutningar med andra lokala myndigheter för att utföra uppgifter av gemensamt intresse. Ytterligare svarar tillägget illa mot rådande praxis då kommunerna utför flera uppgifter genom samarbete som sträcker sig vida utöver de pendlingsområden som i regeringsprogrammet anges som geografiska grunder för utredningarna.

Möjligheten till samarbete ger också kommunerna verktyg för att mera flexibelt förnya sina servicestrukturer samt pröva innovativa lösningar. Det är därför inte ändamålsenligt att begränsa kommunernas möjligheter till samarbete varken geografiskt eller innehållsmässigt genom att ta in en skrivning om "egen serviceproduktion".

4§ Förutsättningar för en ändring i kommunindelningen

Utkastet till kommunstrukturlag föreslår tillägget "...och produktionen". Kommentaren för tillägget är den samma som för 2§ och motivet är att valmöjligheterna inte bör begränsas utan snarare utökas..

4a§ Målet för kommunstrukturreformen

Även om den föreslagna paragrafen föreslås vara tidsbunden (2013-2016) anser Kronoby kommun att målsättningarna för reformen, på grund av reformens långsiktiga konsekvenser, bör vara obegränsad i tid och basera sig på grundlagens förpliktelser. Kronoby kommun föreslår att mom 2-4 ersätts med formuleringen:

Syftet med kommunreformen är att stärka invånarnas grundrättigheter, den kommunala självstyrelsen och den lokala demokratin, kommunernas ekonomi och Finlands två nationalspråk.

Ifall 4a § 4 mom kvarstår påpekar Kronoby kommun att momentet i föreslagen form är en ofullständig definition då det också enligt lagen är möjligt att skapa kommuner av annan karaktär som har ekonomiska och personalmässiga förutsättningar att svara för ordnandet och finansieringen av produktionen. Detta är också nödvändigt med hänvisning till GrUU 21/2009 som förpliktar staten att alltid skall välja den områdesindelning som bäst tryggar de grundläggande rättigheterna om det finns alternativa områdesindelningar. 4 a § 4 mom bör antingen utgå eller kompletteras.

4 b § Utredningsskyldighet

Kronoby kommun anser det vara motiverat att i lagen precisera vilket innehållet skall vara i en gemensam utredning så som gjorts i utkastet till lag. Kronoby kommun påpekar likväl att kommunerna bör kunna välja att utreda också annat än vad lagutkastet föreskriver. Framför allt hänvisar Kronoby kommun till artikel 10 punkt 1 i den Europeiska stadgan om lokal självstyrelse och framför att lagen också bör möjliggöra en utredning om ökat kommunalt samarbete.

Kronoby kommun föreslår att orden "sammanslagningssutredning" och "utredning om ökat samarbete" därför används parallellt och likvärdigt i lagtexten, bl.a. i samtliga moment i 4 a §.

Lagutkastet föreskriver att kommunerna gör upp planer för hur förvaltningen och servicen skall ordnas, bedömer hur de språkliga rättigheterna kommer att förverkligas och närdemokratin påverkas i en ny kommun. Kronoby kommun påpekar att samgångsavtal endast är i kraft i tre år. När det handlar om konsekvenser som berör befolkningens grundrättigheter är ett treårsperspektiv för kort utan lagen bör ha en varaktig karaktär.

Kronoby kommun föreslår att kommunerna gör upp konsekvensbedömningar för förvaltningen, servicen, de språkliga rättigheterna, närdemokratin på minst 20 års sikt.

4 c § Befolkningsunderlag som krävs för servicen och 4 d § Självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser, arbete och samhällsstruktur

Enligt ARTTU-projektets slutrapport (dec. 2012) finns det ingen optimal kommunstorlek. Kommuner av olika storlek är bra på olika saker, enligt undersökningen. Med hänvisning till detta mångåriga forskningsprojekt som genomförts tillsammans av statliga myndigheter, forskningsenheter och kommuner finns det inte faktamässig grund för de föreslagna grovt förenklade matematiska kriterierna. Däremot är det konsekvent att ta upp befolkningsunderlaget på åtminstone ca 20.000 invånare som är samma befolkningsunderlag som i KSSR-lagstiftningen.

Kronoby kommun framhåller med hänvisning till kommentarerna till 4a § att normhierarkin i lagutkastet är oklar. Justitiekanslern har fastställt att de språkliga rättigheterna har en särställning bland de faktorer som påverkar beslut om regionala indelningar. Något sådant framkommer inte ur lagutkastet. Kronoby kommun framhåller att värnandet om grundrättigheterna tydligt skall ha företräde som kriterium för organisering av den kommunala servicestrukturen framom faktorer såsom pendling, samhällsstruktur, befolkningsunderlag eller ett subjektivt bedömt områdes helhetsintresse. Flera juridiska experter, bl.a. professor Kaarlo Tuori (Kuntarakennekirja s.116), har också påpekat att språkliga rättigheter är en bindande grundrättighet, till skillnad från de kvantitativa kriterier som tillämpas i utkastet till kommunstrukturlag. Kronoby kommun anför att denna hierarki tydligt bör framkomma i lagtexten och inte enbart hänvisa till undantagsförfaranden för vissa särskilda förhållanden (se kommentarer för 4a§ och 4f§).

Grundlagsutskottet har slagit fast (GrUU 21/2009) att den administrativa områdesindelning som bäst tryggar de grundläggande rättigheterna måste väljas om det finns alternativa områdesindelningar. Kronoby kommun framhåller att samarbetsmodeller för servicestrukturerna bör beaktas som alternativ till tänkbara områdesindelningar och föreslår att detta skrivs in i lagen (se föreslagen formulering till 4 b §). Kronoby kommun framhåller också att valet av utredningsområde bör följa principen som grundlagsutskottet slår fast i GrUU 21/2009.

Kronoby kommun föreslår ett nytt moment 4 b § 4 mom:

”Det utredningsområde som bäst tryggar de grundläggande rättigheterna bör väljas om det finns alternativa utredningsområden.”

Med detta förfarande kan statsrådet bäst följa grundlagsutskottets ställningstagande GrUB 10/1998 om att ändringar i kommunindelningen inte får påverka kommunens språkliga ställning eller försämra språkgruppernas möjligheter att klara sig på sitt eget språk. Det är myndigheternas skyldighet att främja användningen av båda nationalspråken enligt 35 § 3 mom. i språklagen.

4 f § Avvikelse från utredningsområdet

Bland annat sägs i motiveringstexten att ”Dessutom skall det vara möjligt att avvika för att trygga de språkliga rättigheterna för de finsk- och svenskspråkiga invånarna eller för att trygga samernas rättigheter till sitt språk och sin kultur. Avvikelse ska emellertid inte komma ifråga om den hindrar funktionella helheter i området”. Formuleringarna är inkonsekventa och bör tydligt formuleras så att grundrättigheterna alltid har ett företräde framom övriga kriterier.

4 g § Tidsfristerna och förfarandet

Tidsfristerna är inte tillräckligt långa för att erbjuda förutsättningar för ett kvalitativt välutfört reformarbete. Speciellt blir tidsfristerna för korta om en eller flera kommuner ansöker om avvikelse för utredningsområdet i november 2013 och skall vara klara med en utredning i april 2014. Kronoby kommun föreslår att tidtabellen för utredningen skjuts fram åtminstone till 31.12.2014 för att kommunerna ska kunna iaktta vad god förvaltningssed kräver och höra personalen på ett vederbördigt sätt.

4 h-i §, 15 §, 16 a §, 18 § Statsrådets behörighet

Kronoby kommun har inget att anföra.

41 § Sammanslagingsunderstöd

Med hänvisning till ovanstående ("Tidsfristerna och förfarandet") anser Kronoby kommun att kommunerna försätts i ojämlig position om möjligheten att erhålla sammanslagingsunderstöd binds till beslut som fattas före 1.4.2014. Kronoby kommun anser att denna tidsfrist bör förlängas till åtminstone 31.12.2014.

Social- och hälsovårdsuppgifterna

Kronoby kommun anser att den föreslagna reformen av social- och hälsovårdsstrukturerna inte kan genomföras enligt den föreslagna tidtabellen. I dagsläget är det inte befogat att nedmontera sjukvårdsdistrikten samtidigt som det är otydligt hur och av vem social- och hälsovården skall upprätthållas i fortsättningen. Kommunerna har antingen genom sammanslagningar eller genom bildande av samarbetsområden på ett betydande sätt minskat antalet upprätthållare av social- och hälsovård sedan år 2005. Ca 200 av landets kommuner upprätthåller idag sin social- och hälsovård via ca 55 samarbetsområden. I social- och hälsovårdspolitiska ministerarbetsgruppens ställningstagande (13.12.2012) och servicestrukturarbetsgruppen slutrapport (11.1.2013) lyfts fram ett krav på ett befolkningsunderlag på 50 000-100 000 invånare. I nämnda rapport frånses man det faktum att kommuner och samarbetsområden med mindre befolkningsunderlag upprätthåller omfattande servicehelheter, ofta på ett sätt som kommuninvånarna är nöjda med. Enligt ARTTU-undersökning nr 21 (april 2012) finns "de nöjdaste kommuninvånarna i tätbefolkade kommuner med 10 001-20 000 invånare, där social- och hälsovårdstjänster tillhandahålls via ett samarbetsområde. I dessa grupper upplevs också servicetillgängligheten vara bättre än i andra grupper." Den lokalt inom kommunal regi ordnade servicen fungerar väl.

Service som kräver ett större befolkningsunderlag sköts via olika samarbetsstrukturer. Det att vissa funktioner kräver ett stort befolkningsunderlag skall inte forma hela strukturen eller stöpa om hela det lokala beslutsfattandet. Kronoby kommun anser att den skisserade "bredare grundnivån" med ett befolkningsunderlag på 50 000-100 000 invånare medför oändamålsenliga, för små, mellanstrukturer och anser att den vertikala integreringen förutsätter ett befolkningsunderlag som är betydligt större. Den vertikala integreringen kan därför bara ske i

form av samarbete primärkommuner emellan då det är uppenbart att inga sådana primärkommuner kan uppstå som tar ensamt ansvar för en sådan integrering.

Kronoby kommun anser att kommuner som ingår i ett samarbetsområde med över 20 000 invånare uppfyller det särskilda kriteriet på 20 000 invånare som den social- och hälsovårdspolitiska ministerarbetsgruppen fattat beslut om den 13.12.2012.

Ändringar i språklagen

27§ Skriftväxling mellan myndigheterna och 29§ Kommunala möteskallelser, protokoll och instruktioner

Gällande förslagen till ändring av förpliktelser kring skriftväxling och kommunala möteskallelser, protokoll och instruktioner innebär förslagen förtydliganden som i stort sett motsvarar nuvarande praxis. För kommunernas de facto tvåspråkighet har de liten betydelse. De medför t.ex. inte att staten skulle få en förpliktelse att kommunicera med tvåspråkiga kommuner med finska som majoritetsspråk på svenska annat än när vissa skrivelser utfärdas. Genom dessa ändringar är det inte möjligt att kompensera för den institutionella trygghet som nuvarande kommunindelning med därtillhörande språkstatus innebär.

Översättning

Professor Kaarlo Tuoris utlåtande till Folktinget 13.2.2013

UTLÅTANDE

Folktinget har begärt ett utlåtande av mig om vissa frågor som gäller hur de språkliga rättigheterna beaktas i reformen av kommunstrukturen och i den anknytande reformeringen av servicestrukturen inom social- och hälsovården. Jag har blivit ombedd att uttala mig särskilt om vissa aspekter som gäller de kriterier för styrning av kommunstrukturen som ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling slog fast den 27 juni 2012, utkastet till kommunstrukturlag och lag om ändring av språklagen av den 14–15 november 2012, inklusive motiven, och reformeringen av servicestrukturen inom social- och hälsovården.

Som mitt utlåtande anför jag följande.

1. Ministerarbetsgruppens kriterier för reformeringen av kommunstrukturen

Ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling slog den 27 juni 2012 fast de kriterier som ska styra reformen av kommunstrukturen. Om ramvillkoren i grundlagen konstaterade arbetsgruppen följande:

”Vid genomförandet av reformen måste man ta i beaktande ramvillkoren som ställs av grundlagen, dvs. kommunala självstyret, sociala och bildningsmässiga grundläggande rättigheter samt de språkliga rättigheterna (nationalspråken och samiskan) och samernas kulturella autonomi. Vid tolkningen av ramvillkoren måste man dessutom ta i beaktande grundlagsutskottets tolkningspraxis bl.a. i fråga om språkliga rättigheter. Reformen kan med anledning av ramvillkoren

som ställs av grundlagen inte leda till en splittring av språkligt enhetliga områden eller till betydande förändringar i förverkligandet av de språkliga rättigheterna.”

Grundlagsutskottet tog i sitt betänkande om den nya grundlagen (GrUB 10/1998 rd) ställning till de språkliga rättigheternas ställning i ändringar av kommunindelningen. Utskottet betonade att det finns ”det viktigt att det i lagstiftningen beaktas att ändringar i kommunindelningen inte får påverka kommunens språkliga ställning eller försämra språkgruppernas möjligheter att klara sig på sitt eget språk”. Den sista meningen i mitt citat av avsnittet i ministerarbetsgruppens beslut står inte i samklang med grundlagsutskottets ståndpunkt. Grundlagsutskottet utgick entydigt från att ändringar i kommunindelningen inte får leda till en förändring i kommunernas språkliga ställning eller till faktiska försämringar av språkgruppernas möjligheter att klara sig på sitt eget språk. Utskottet begränsade sålunda inte sin ståndpunkt enbart till ”betydande förändringar”. Grundlagsutskottet har också i senare praxis betonat betydelsen av att de språkliga rättigheterna faktiskt tillgodoses, exempelvis i utlåtandet om revideringen av regionförvaltningen (GrUU 21/2009 rd). I det utlåtandet klargjorde utskottet sin tolkning av grundlagens 122 § 1 mom. i betänkandet 10/1998 rd. Utskottet sade att dess tolkning innebär ”bland annat att om en administrativt fungerande områdesindelning kan definieras på flera alternativa sätt, förutsätter skyldigheten att tillgodose de grundläggande rättigheterna att man väljer det alternativ som bäst tillgodoser de grundläggande språkliga rättigheterna”.

I utlåtande 21/2009 rd ansåg utskottet att en situation där en språkminoritet blir en liten grupp i periferin är problematisk med tanke på grundlagen. Utskottets bedömning att det ”finns risk för att möjligheterna för dem som hör till en språklig minoritet att få tillgång till tjänster på sitt eget språk, liksom också deras möjligheter till medinflytande i den regionala förvaltningen över lag, ställs på spel inte minst om den språkliga minoriteten blir en mycket liten grupp i periferin”, har betydelse också för ändringar av kommunindelningen. Utöver en förändring av en kommuns språkliga ställning gäller detta också situationer där en tvåspråkig kommun fortsatt är tvåspråkig, men där de svenskspråkigas andel krymper på ett sätt som påverkar hur de språkliga rättigheterna faktiskt kan tillgodoses.

Grundlagsutskottets ståndpunkt i betänkande 10/1998 rd utifrån 122 § i grundlagen om att ändringar i kommunindelningen inte får försämra språkgruppernas möjligheter att klara sig på sitt eget språk gäller också den situation som avses 3 § 2 mom. 3 punkten i kommunindelningsslagen, där "en kommuns område delas mellan två eller flera kommuner så att den kommun som ska delas upp upplöses". Den gäller också en sådan situation i enlighet med 3 § 4 mom. i samma lag där en del av en kommun överförs till en annan kommun, men där antalet kommuner inte ändras. Möjligheterna för invånarna i en kommun som delas eller överförs till en annan kommun att klara sig på sitt eget språk får således inte heller de försämrats till följd av sådana förändringar.

2. Målen för utvecklande av kommunindelningen

Enligt den föreslagna kommunstrukturlagen ska kommunindelningsslagens 2 §, som gäller målen för utvecklande av kommunindelningen, kompletteras med en bestämmelse om att kommunstrukturen ska stärka förutsättningarna för kommuninvånarnas självstyrelse. Syftet med det tillägg som föreslås i paragrafens andra mening är också att kommunen ska ha förutsättningar att svara för en tillräcklig serviceproduktion. I sin helhet föreslås 2 § ha följande lydelse (de föreslagna tilläggen är kursiverade):

När kommunindelningen utvecklas är målet en livskraftig och regionalt enhetlig kommunstruktur med en fungerande samhällsstruktur, *som stärker förutsättningarna för kommuninvånarnas självstyrelse*. Målet är också att en kommun ska bestå av en pendlingsregion eller någon annan sådan funktionell helhet som har ekonomiska förutsättningar och på personella resurser grundade förutsättningar att svara för ordnandet och finansieringen av servicen för kommuninvånarna *och för en tillräcklig egen serviceproduktion*.

De krav som grundlagen ställer måste beaktas när kommunindelningen utvecklas oavsett om de finns separat omnämnda eller inte i syftesparagrafen i en lag som stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Det är dock inkonsekvent att i syftesparagrafen endast

inkludera något eller några av de syften som bygger direkt på grundlagen. Därför är det motiverat att i syftesparagrafens första mening också lägga till en formulering om tryggheten av de grundläggande språkliga rättigheterna. Relativsatsen skulle då lyda på följande sätt: "... som stärker förutsättningarna för kommuninvånarnas självstyrelse och tryggheten av de grundläggande språkliga rättigheterna".

Det tillägg om tillräcklig egen serviceproduktion som föreslagits i andra meningen i 2 § i kommunindelningenslagen kan kritiseras för vaghet: kriterierna för vad som är tillräckligt specificeras inte. Den föreslagna bestämmelsen förbiser också möjligheten till samarbete mellan kommuner. Ett sådant samarbete kan bli särskilt viktigt när de språkliga rättigheterna ska tillgodoses i serviceutbudet även i en situation där den modell som bygger på så kallade starka primärkommuner genomförs. Detta kan vara fallet också om man väljer alternativet med landskapsförvaltning, vilket jag själv har förordat. Då kan det bli aktuellt med lösningar som bygger på interkommunalt samarbete för att tillgodose särskilt den svenskspråkiga befolkningens servicebehov i fråga om de tjänster som kommunerna ska stå för. Det här bör beaktas i bestämmelsen om målen för utvecklande av kommunindelningen. Det bör också konstateras att även Europeiska stadgan om lokal självstyrelse (FördrS 66/1991), som Finland ratificerat, fastställer kommunernas rätt till samarbete. Enligt dess artikel 10.1 ska de lokala myndigheterna "vid utövandet av sina befogenheter ha rätt att samarbeta med och att inom lagens ram bilda sammanslutningar med andra lokala myndigheter för att utföra uppgifter av gemensamt intresse".

3. Aspekter som gäller de språkliga rättigheterna har företräde

Den första meningen i 4 § 4 mom. i kommunindelningenslagen har följande lydelse: "När kommunindelningen ändras ska den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder". I förslaget ersätts meningen med följande bestämmelse: "När kommunindelningen ändras ska sinsemellan förenliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens rättigheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder".

Den föreslagna formuleringen motsvarar 122 § 1 mom. i grundlagen.¹ Som jag konstaterat i mitt utlåtande till Folktinget den 12 april 2012 innehåller grundlagens 122 § 1 mom., som den föreslagna nya första meningen i 4 § 4 mom. i kommunindelningsslagen bygger på, i själva verket två bestämmelser. Den första av dem gäller en strävan efter en indelning i sinsemellan förenliga områden. Den språkliga utformningen låter förstå att man på grundval av tungt vägande aspekter kan göra avkall på förenliga områden. Den andra bestämmelsen gäller däremot beaktandet av den språkliga jämlikheten och blir å sin sida absolut bindande till följd av grundlagens 17 § om de språkliga rättigheterna. Dessutom måste man vid tolkningen beakta dessa två bestämmelsers inbördes förhållande, vilket även grundlagsutskottet konstaterade i sitt betänkande om regeringens proposition till ny grundlag (GrUB 10/1998 rd). Utskottet framhöll vid bedömningen av 122 § i grundlagen att de språkliga förhållandena kan vara ett sådant särskilt skäl som berättigar till avsteg från i och för sig förenliga områden. I sitt utlåtande om revideringen av regionförvaltningen framhöll utskottet i sin tur att om en administrativt fungerande områdesindelning kan definieras på flera alternativa sätt, förutsätter skyldigheten att tillgodose de grundläggande rättigheterna att man väljer det alternativ som bäst tillgodoser de grundläggande språkliga rättigheterna (GrUU 21/2009 rd).

Mål vars syfte är att tillgodose grundläggande språkliga rättigheter är utifrån grundlagen juridiskt bindande på ett sätt som mål av ekonomisk karaktär inte är. Därför har de företräde framför de senare målen. Om reformer av kommunstrukturen motiveras med andra grundläggande fri- och rättigheter, till exempel likvärdigt tillgodoseende av grundläggande ekonomiska, sociala och kulturella fri- och rättigheter, måste man i eventuella konfliktsituationer väga de olika rättigheterna mot varandra så att man garanterar att alla grundläggande fri- och rättigheter tryggas maximalt. Detta motsvarar också vad grundlagsutskottet ansåg i utlåtande 21/2009 rd.

Det bör särskilt framhållas att ekonomiska synpunkter inte kan användas för att motivera att man gör avkall på uppfyllandet av förpliktelser som avser att trygga lagstadgade språkliga rättigheter. I lagstiftningskedet har de språkliga rättigheterna i sin tur företräde i förhållande till ekonomiska aspekter.

---

¹ "När förvaltningen organiseras skall en indelning i sinsemellan förenliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder."

4. Bildandet av utredningsområden och de språkliga rättigheterna

Enligt 4 f § 3 punkten i den föreslagna kommunstrukturlagen kan ”avvikelse från det utredningsområde som anges utifrån utredningskriterierna i 4 c och 4 d § [göras,] om kommunen har förutsättningar att svara för ordnandet och produktionen av servicen och avvikelsen inte hindrar funktionella helheter i området” bland annat då ”en avvikelse är nödvändig för att trygga de språkliga rättigheterna för de finsk- eller svenskspråkiga invånarna”.

Utredningsområdena kan inte avses vara sådana administrativa områden som avses i 122 § i grundlagen. Det är dock meningen att bilda dem på ett sätt som gör att de också kan utgöra grund för den nya kommunindelningen. Därför är det viktigt att man iakttar 17 och 122 § i grundlagen och grundlagsutskottets tolkningspraxis av dem även när utredningsområdena bildas. Detta motsvarar också grundlagsutskottets uppfattning. I sitt utlåtande 21/2009 rd om revideringen av regionförvaltningen betonade grundlagsutskottet att de grundläggande språkliga rättigheterna måste vägas in redan när en områdesindelning och ändringar i den bereds.

Grundlagsutskottet underströk i samma utlåtande att det i samband med reformen av hela den statliga regionförvaltningen är viktigt att göra en grundlig bedömning av hur olika tänkbara områdesindelningar tillgodoser den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens faktiska möjligheter att få tjänster på sitt eget språk i enlighet med grundlagens krav. Det är befogat att ställa samma krav också på reformeringen av kommunstrukturen. Därför ska trygandet av de språkliga rättigheterna beaktas redan när utredningsområdena bildas. Detta undantagskriterium ska också vara ovillkorligt i det avseendet att den åsidosätter bildandet av ”funktionella helheter”.

5. Att bevara tvåspråkigheten

Enligt kommunstrukturförslaget ska 5 § 3 mom. i språklagen kompletteras med följande bestämmelse: ”Om en tvåspråkig kommun till följd av ändring i

kommunindelningen blir en del av en sådan ny kommun som med stöd av 2 mom. borde bestämmas vara enspråkig, är den nya kommunen likväl tvåspråkig". Den föreslagna bestämmelsen bör ses som positiv med tanke på tryggheten av de språkliga rättigheterna. Den undanröjer dock inte alla de konstitutionella problem som kan höra samman med en sådan ändring av kommunindelningen där en i dag tvåspråkig kommun ansluts till en kommun som enligt kommunallagens nuvarande bestämmelser borde bli enspråkig.

Enligt den andra meningen i 17 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna "tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhällseliga behov enligt lika grunder". I regeringens proposition om reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna sades det att bestämmelsen "vid sidan av denna formellt jämställda behandling av språken också [förutsätter] att den faktiska jämlikheten mellan den finsk- och svenskspråkiga befolkningen tryggas" och att bestämmelsen "har betydelse t.ex. för ordnandet av samhällsservice samt skol- och andra bildningsförhållanden och informationsförmedling på det egna språket" (RP 309/1993 rd, s. 69). Också i grundlagsutskottets utlåtande 21/2009 rd om revideringen av regionförvaltningen betonades grundlagens förarbeten med hänvisning till det faktiska tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna.

När ändringar i kommunindelningen bereds måste man undersöka hur ändringarna kommer att påverka det faktiska tryggheten av de språkliga rättigheterna. Det här gäller också ändringar som bevarar tvåspråkigheten. Följaktligen kan det i situationer där en kommun med stöd av det föreslagna tillägget i 5 § 3 mom. i språklagen kvarstår som tvåspråkig gå så att språkminoriteten på det sätt som grundlagsutskottet avsåg i sitt utlåtande 21/2009 rd blir en mycket liten grupp i periferin, så att det finns risk för att möjligheterna för dem som hör till en språklig minoritet att få tillgång till tjänster på sitt eget språk, liksom också deras möjligheter till medinflytande i den regionala förvaltningen över lag, ställs på spel.

Det bör även noteras att det föreslagna tillägget i språklagen inte förhindrar att språkförhållandena kan förändras så att majoritetsspråket i en tvåspråkig kommun till följd av en ändring i kommunindelningen blir finska i stället för svenska. Också en sådan förändring av den språkliga ställningen försvagar de svenskspråkiga invånarnas

möjligheter att få service på sitt eget språk på ett sätt som står i strid med den ståndpunkt som grundlagsutskottet anför i sitt betänkande 10/1998 rd.

6. Föreslagna ändringar i språklagen som gäller tvåspråkiga kommuner

När det gäller tvåspråkiga kommuner föreslås en bestämmelse i 29 § i språklagen om att "[b]eslut om språket i andra kommunala organs [än fullmäktiges] möteskallelser och protokoll fattas av kommunen med beaktande av att de förtroendevaldas möjlighet att sköta sitt uppdrag säkerställs och att kommuninvånarnas behov av information tillgodoses". I 50 § 2 mom. i kommunallagen föreskrivs det i sin tur att det i "en tvåspråkig kommuns förvaltningsstadga skall ingå behövliga bestämmelser om hur invånare som hör till olika språkgrupper skall få service på enahanda grunder i kommunen".

Enligt grundlagsutskottets utlåtandepraxis ska de bestämmelser som är väsentliga för tillgodoseendet av grundläggande fri- och rättigheter utfärdas genom lag. Det här gäller också för språkliga rättigheter; trygandet av dem får således inte vara beroende av kommunens interna beslut. På grund av de konstitutionella aspekterna bör därför den föreslagna bestämmelsen i 29 § i språklagen ändras så att den är lika förpliktande som 50 § 2 mom. i kommunallagen. Nu förefaller det råda en motsättning mellan dessa eftersom den föreslagna bestämmelsen i språklagen ger de grundläggande språkliga rättigheterna ett svagare skydd än kommunallagen. Enligt *lex posterior*-regeln skulle den senare utfärdade bestämmelsen i språklagen åsidosätta den tidigare bestämmelsen i kommunallagen.

Enligt 33 § 1 mom. i språklagen ska "texten på skyltar, trafikmärken och andra motsvarande anslag som riktar sig till allmänheten och som myndigheterna sätter upp i tvåspråkiga kommuner (...) finnas på finska och svenska, om man inte enligt internationell praxis använder enbart ett utländskt språk". Enligt kommunstrukturförslaget ska det gå att avvika från den här bestämmelsen i sådana tidigare enspråkiga kommuner som blivit tvåspråkiga på grund av att de slagits samman med en tidigare tvåspråkig kommun. Den föreslagna bestämmelsen lyder:

”Om en ny kommun blir tvåspråkig efter en ändring i kommunindelningen, får dock inom den del av kommunen som tidigare var enspråkig fortfarande användas enbart enspråkiga gatu- och vägnamnsskyltar”. Även den här bestämmelsen är problematisk ur grundlagsperspektiv, eftersom den innebär att tillgodoseendet av de grundläggande språkliga rättigheterna blir beroende av kommunala beslut. Det kan också leda till konstellationer som är problematiska med tanke på jämlikheten både inom en tvåspråkig kommun och mellan tvåspråkiga kommuner: de språkliga rättigheterna kan komma att tillgodoses på olika sätt i olika delar av en tvåspråkig kommun och i olika tvåspråkiga kommuner. Vidare kan det leda till situationer där de som hör till den språkliga minoriteten avstår från att utöva sina språkliga rättigheter i kontakten med kommunala myndigheter på grund av att deras adress finns enbart på majoritetsspråket.

7. Beaktandet av de språkliga rättigheterna när servicestrukturen inom social- och hälsovården reformeras

De grundläggande språkliga rättigheterna och grundlagsutskottets tolkningspraxis i fråga om dem måste beaktas också i reformen av servicestrukturen inom social- och hälsovården. Grundlagens 17 § och 122 § 1 mom. och de tolkningspreciseringar som grundlagsutskottet gjort i betänkande 10/1998 rd och utlåtande 21/2009 rd är förpliktande också i fråga om de administrativa lösningarna inom social- och hälsovården. I samkommunsmodellen ska de språkliga rättigheterna inom den specialiserade sjukvården garanteras på minst samma nivå som i de nuvarande sjukvårdsdistrikten, som är samkommuner. När social- och hälsovårdsområdena bildas måste man dessutom se till att möjligheterna för invånarna i svenskspråkiga eller tvåspråkiga kommuner att få service på sitt eget språk inte försämras till följd av att skyldigheten att ordna primärvård eller socialvård förs över från kommunerna till social- och hälsovårdsområdena.

Man måste vara särskilt uppmärksam på tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna i ansvarskommunmodellen. Bestämmelser om den här saken finns inte i den gällande språklagen eller hälso- och sjukvårdsvårdslagen. I 6 § 1 mom. i hälso- och sjukvårdslagen finns följande bestämmelse om språket i samband med hälso- och sjukvårdstjänster:

Enspråkiga kommuner och samkommuner för sjukvårdsdistrikt ska ordna hälso- och sjukvård på kommunens eller samkommunens språk. Tvåspråkiga kommuner och samkommuner som omfattar tvåspråkiga eller både finsk- och svenskspråkiga kommuner ska ordna hälso- och sjukvård på finska och svenska så att klienterna eller patienterna blir betjänade på det språk de väljer. Bestämmelser om patientens och klientens rätt att använda, bli hörd och få expeditioner på finska eller svenska samt om hans eller hennes rätt till tolkning vid användningen av dessa språk hos myndigheterna finns i 10, 18 och 20 § i språklagen (423/2003).

Att tillgodose de språkliga rättigheterna i modellen med ansvarskommuner kräver särskild reglering på lagnivå.

Sammanfattning

Jag sammanfattar mina slutsatser av genomgången ovan enligt följande:

1. Grundlagsutskottet ansåg i sitt betänkande 10/1998 rd att 122 § i grundlagen innebär att ändringar i kommunindelningen inte får påverka kommunens språkliga ställning eller försämra språkgruppernas faktiska möjligheter att klara sig på sitt eget språk. Utskottet begränsade inte sin ståndpunkt till enbart "betydande förändringar". Till dessa delar står de kriterier som ministerarbetsgruppen har fastställt för kommunstrukturreformen i strid med grundlagsutskottets ställningstagande.
2. Den bedömning som grundlagsutskottet gör i sitt utlåtande om revidering av regionalförvaltningen, dvs. att det "finns risk för att möjligheterna för dem som hör till en språklig minoritet att få tillgång till tjänster på sitt eget språk, liksom också deras möjligheter till medinflytande i den regionala förvaltningen över lag, ställs på spel inte minst om den språkliga minoriteten blir en mycket liten grupp i periferin", kan ha betydelse också när kommunindelningen ändras. Utöver en förändring av en kommuns språkliga ställning gäller detta också situationer där en tvåspråkig kommun kvarstår som

tvåspråkig, men de svenskspråkigas andel krymper på ett sätt som påverkar det faktiska tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna.

3. Möjligheterna för invånarna i en kommun som delas eller överförs till en annan kommun att klara sig på sitt eget språk får inte heller försämrats när en kommun delas mellan två eller flera kommuner så att den kommun som delas upplöses eller när en del av en kommun överförs till en annan så att antalet kommuner inte förändras.
4. De krav som grundlagen ställer måste beaktas när kommunindelningen utvecklas oavsett om de finns särskilt omnämnda eller inte i syftesparagrafen i en lag som stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Det är dock inkonsekvent att i syftesparagrafen endast inkludera något eller några av de syften som baserar sig direkt på grundlagen. Därför är det motiverat att i syftesparagrafens första mening också lägga till en formulering om tryggheten av de grundläggande språkliga rättigheterna.
5. Det tillägg om tillräcklig egen serviceproduktion i kommunerna som föreslagits i andra meningen i kommunindelningens syftesparagraf kan kritiseras för vaghet: kriterierna för vad som är tillräckligt specificeras inte. Den föreslagna bestämmelsen förbiser också möjligheten till samarbete mellan kommuner – en möjlighet som också Europeiska stadgan om lokal självstyrelse förutsätter. Interkommunalt samarbete kan komma att behövas i synnerhet för att tillgodose de språkliga rättigheterna.
6. Mål vars syfte är att tillgodose grundläggande språkliga rättigheter är utifrån grundlagen juridiskt bindande på ett sätt som mål av ekonomisk karaktär inte är. Därför har de företrädare framför de senare målen. Om reformer av kommunstrukturen motiveras med andra grundläggande fri- och rättigheter, till exempel likvärdigt tillgodoseende av grundläggande ekonomiska, sociala och kulturella fri- och rättigheter, måste man i eventuella konfliktsituationer

väga de olika rättigheterna mot varandra så att man garanterar att alla grundläggande fri- och rättigheter tryggas maximalt.

7. Ekonomiska synpunkter kan inte användas för att motivera att man gör avkall på uppfyllandet av förpliktelser som avser att trygga lagstadgade språkliga rättigheter.
8. Grundlagsutskottet underströk i sitt utlåtande 21/2009 rd om revideringen av regionförvaltningen att de grundläggande språkliga rättigheterna ska vägas in redan när en områdesindelning och ändringar i den bereds. Tryggandet av de språkliga rättigheterna ska beaktas redan när utredningsområdena bildas. Detta undantagskriterium bör i samband med att utredningsområden bildas vara ovillkorligt i det avseendet att den åsidosätter bildandet av "funktionella helheter".
9. När ändringar i kommunindelningen bereds ska man undersöka hur de påverkar det faktiska tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. Det här gäller också en sådan ändring där det föreslagna tillägget i 5 § 3 mom. i språklagen garanterar en fortsatt tvåspråkighet. Ändringen kan nämligen leda till den situation som grundlagsutskottet tar upp i sitt utlåtande 21/2009 rd, dvs. där språkminoriteten blir en mycket liten grupp i periferin, så att det finns risk för att möjligheterna för dem som hör till en språklig minoritet att få tillgång till tjänster på sitt eget språk, liksom också deras möjligheter till medinflytande i den regionala förvaltningen över lag, ställs på spel.
10. Det föreslagna tillägget i 5 § 3 mom. i språklagen kommer inte att förhindra att språkförhållandena kan förändras så att majoritetsspråket i en tvåspråkig kommun blir finska i stället för svenska. Också en sådan förändring av den språkliga ställningen försvagar de svenskspråkiga invånarnas möjligheter att få service på sitt eget språk på ett sätt som står i strid med den ståndpunkt som grundlagsutskottet anför i sitt betänkande 10/1998 rd.

11. Bestämmelser som är väsentliga för tillgodoseendet av grundläggande fri- och rättigheter ska utfärdas genom lag. Det här gäller också för grundläggande språkliga rättigheter; tryggheten av dem får inte vara beroende av kommunens interna beslut. På grund av de konstitutionella aspekterna bör den föreslagna bestämmelsen i 29 § i språklagen om kommunens rätt att fatta beslut om språket i andra kommunala organs än fullmäktiges möteskallelser och protokoll ändras så att den är lika förpliktande som 50 § 2 mom. i kommunallagen.

12. Den bestämmelse som föreslagits till 33 § 1 mom. i språklagen är likaledes problematisk med tanke på grundlagen eftersom den innebär att tryggheten av de grundläggande språkliga rättigheterna blir beroende av kommunala beslut. Den kan också leda till konstellationer som är problematiska ur ett jämlikhetsperspektiv både inom en tvåspråkig kommun och mellan tvåspråkiga kommuner: de språkliga rättigheterna kan komma att tillgodoses på olika sätt i olika delar av en tvåspråkig kommun och i olika tvåspråkiga kommuner. Vidare kan det leda till situationer där de som hör till den språkliga minoriteten avstår från att utöva sina språkliga rättigheter i kontakten med kommunala myndigheter på grund av att deras adress finns enbart på majoritetsspråket.

13. Grundlagens 17 § och 122 § 1 mom. och de tolkningspreciseringar som grundlagsutskottet gjort i betänkande 10/1998 rd och utlåtande 21/2009 rd är förpliktande också i fråga om de administrativa lösningarna inom social- och hälsovården. I samkommunsmodellen ska de språkliga rättigheterna inom den specialiserade sjukvården garanteras på minst samma nivå som i de nuvarande sjukvårdsdistrikten, som är samkommuner. När social- och hälsovårdsområdena bildas måste man dessutom se till att möjligheterna för invånarna i svenskspråkiga eller tvåspråkiga kommuner att få service på sitt

eget språk inte försämras till följd av att skyldigheten att ordna primärvård eller socialvård förs över från kommunerna till social- och hälsovårdsområdena. Man måste vara särskilt uppmärksam på tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna i ansvarskommunmodellen. Bestämmelser om den här saken finns inte i den gällande språklagen eller hälso- och sjukvårdsvårdslagen.

Helsingfors 13.2.2013

Kaarlo Tuori
Juris doktor
Professor

OMRÖSTNINGSLISTA		Bilaga 3/50 § av 28.2.2013 Kommunfullmäktige 2013 - 2016		
Ärende:	FÖRVALTNING Finansministeriets anhållan om utlåtande; utkast till kommunstrukturlag			
Omröstningsproposition:	Den som stöder styrelsens förslag om att stycket gällande kyrkan skall finnas med röstar "ja" och den som stöder Hagströms förslag om att det tas bort röstar "nej"			
Omröstningen sker med namnupprop				
Namn	Ja	Nej	Avstår	Frånvarande
Albäck Peter		X		
Backman Inger	X			
Broända Helena	X			
Byggmästar Liane	X			
Dahlbacka Mikaela		X		
Dahlvik Stefan				Frånvarande
Dalvik Sixten			X	
Enroth Carl-Johan			X	
Filppula Seppo	X			
Furubacka Leena		X		
Hagström Elisabeth		X		
Hongell Susanne				Frånvarande
Hästö Jan-Erik				Frånvarande
Högnabba Stefan	X			
Lindgren Hans-Erik	X			
Lindvall Jesper	X			
Långbacka Anna-Lena				Frånvarande
Myllymäki Tapani		X		
Ranta Anne-Mie	X			
Sandström Hans	X			
Skullbacka Bengt-Johan	X			
Stenbäck Mats				Frånvarande
Strandvall Göran	X			
Svartsjö Peter	X			
Wassborr Ossian		X		
Wistbacka Inger	X			
Hansén, Nina		X		
Granvik, Dan-Anders	X			
Forsaander, Tuula	X			
Furubacka, Marina		X		
Saarukka, Karin	X			
Storbacka Bernt	X			
Avgivna röster	17	8	2	
BESLUT:				
Kommunfullmäktige beslöt efter omröstning med 17 "ja" röster, 8 "nej" röster och 2 nedlagda enligt styrelsens förslag				

LB JB

OMRÖSTNINGSLISTA

Kommunfullmäktige 2013 - 2016

Ärende: **FÖRVALTNING** Finansministeriets anhållan om utlåtande;
utkast till kommunstrukturlag

Omröstningsproposition: **Den som stöder styrelsens förslag gällande skrivning om nationalspråk röstar "ja" och den som stöder Hagströms förslag om att det tas bort röstar "nej".**

Omröstningen sker med namnupprop

Namn	Ja	Nej	Avstår	Frånvarande
------	----	-----	--------	-------------

Albäck Peter

X

Backman Inger

X

Broända Helena

X

Byggmästar Liane

X

Dahlbacka Mikaela

X

Dahlvik Stefan

Frånvarande

Dalvik Sixten

X

Enroth Carl-Johan

X

Filppula Seppo

X

Furubacka Leena

X

Hagström Elisabeth

X

Hongell Susanne

Frånvarande

Hästö Jan-Erik

Frånvarande

Högnabba Stefan

X

Lindgren Hans-Erik

X

Lindvall Jesper

X

Långbacka Anna-Lena

Frånvarande

Myllymäki Tapani

X

Ranta Anne-Mie

X

Sandström Hans

X

Skullbacka Bengt-Johan

X

Stenbäck Mats

Frånvarande

Strandvall Göran

X

Svartsjö Peter

X

Wassborr Ossian

X

Wistbacka Inger

X

Hansén, Nina

X

Granvik, Dan-Anders

X

Forsander, Tuula

X

Furubacka, Marina

X

Saarukka, Karin

X

Storbacka Bernt

X

Avgivna röster

18

9

BESLUT:

Kommunfullmäktige beslöt efter omröstning med 18 "ja" röster och 9 "nej" röster enligt styrelsens förslag.

L.B. 30

		Bilaga 5/50 § av 28.2.2013		
OMRÖSTNINGSLISTA		Kommunfullmäktige 2013 - 2016		
Ärende:	FÖRVALTNING	Finansministeriets anhållan om utlåtande; utkast till kommunstrukturlag		
Omröstningsproposition:	Den som stöder styrelsens förslag att Tuoris utlåtande skall bifogas röstar "ja" och den som stöder Albäcks förslag att det bör tas bort röstar "nej".			
Omröstningen sker med namnupprop				
Namn	Ja	Nej	Avstår	Frånvarande
Albäck Peter		X		
Backman Inger	X			
Broända Helena	X			
Byggmästar Liane	X			
Dahlbacka Mikaela	X			
Dahlvik Stefan				Frånvarande
Dalvik Sixten	X			
Enroth Carl-Johan	X			
Filppula Seppo	X			
Furubacka Leena	X			
Hagström Elisabeth		X		
Hongell Susanne				Frånvarande
Hästö Jan-Erik				Frånvarande
Högnabba Stefan	X			
Lindgren Hans-Erik	X			
Lindvall Jesper	X			
Långbacka Anna-Lena				Frånvarande
Myllymäki Tapani		X		
Ranta Anne-Mie	X			
Sandström Hans	X			
Skullbacka Bengt-Johan	X			
Stenbäck Mats				Frånvarande
Strandvall Göran	X			
Svartsjö Peter	X			
Wassborr Ossian		X		
Wistbacka Inger	X			
Hansén, Nina	X			
Granvik, Dan-Anders	X			
Forsander, Tuula	X			
Furubacka, Marina			X	
Saarukka, Karin	X			
Storbacka Bernt	X			
Avgivna röster	22	4	1	
BESLUT:				
Kommunfullmäktige beslöt efter omröstning med 22 "ja" röster, 4 "nej" röster och 1 nedlagd omfatta styrelsens förslag				

LB JB